

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A

KUNHEGYESI REFORMÁTUS

ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

*„Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy,
hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és
intsétek egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki
énekekkel, hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek:”*

(Kol. 3. 16.)

Készült: 2009. augusztus 31.

*Készítette: Baranya Pálné
igazgató*

Bevezető

Mitől református egy iskola?

A gyermeket – adottságával együtt – Isten ajándékának tekintjük.

A nevelés alapvető színtere a család. Az iskola nem csorbíthatja a szülők jogait, és nem vállalhatja át a kötelességeiket. Munkája hatékonyabb, ha nevelési céljainak, módszereinek megválasztásában, megvalósításában együttműködik a szülői házzal.

Az **iskola** olyan – hatályos jogszabályok alapján működő, közösség által fenntartott, a család által választott – intézmény, amely:

- a gyermek fejlettségét a hosszú távú érdekeit figyelembe veszi,
- meghatározott célrendszer jegyében kiválasztott, kipróbált művelődési anyagot követi,
- személyiségfejlesztésre irányulóan, rendszeresen, módszeresen, folyamatosan készíti fel a gyermekeket az életre, szakképzett pedagógusokat alkalmaz,
- a gyermeki világ védettsége érdekében a külvilágtól bizonyos mértékig elszigetelt.

Az Egyház, mint Jézus Krisztus teste, híveinek közössége, Urától azt a feladatot kapta, hogy az Istennel való szövetségét megtartsa, az evangéliumot terjessze, keresztesse, és a keresztyéneket istenfiúságuk tudatában nevelje az ahhoz illő életre (Mt. 28. 19-20).

A szülők, keresztszülők a gyermek keresztesésekor megfogadják, hogy úgy nevelik és neveltetik őt, hogy „felnövekedvén, hiteléről maga önként tegyen vallást a gyülekezet előtt”.

A **keresztyén iskola** jó lehetőség az Egyház küldetésének és a szülők, keresztszülők fogadalmának teljesítésére. Sajátos értékrendjével, kiegészítő tananyagával, tantervi- óratervi hangsúlyeltolódásaival és módszereivel elősegíti, hogy a gyermekből egészsége, jellemes, művelt keresztyén (krisztusi) ember váljék.

A hit Isten ajándéka, de hallásból van, ismeretekre, élményekre, tapasztalatokra épül.

A keresztyén iskola hitvalló pedagógusokat feltételez, mivel személyiségfejlesztő tevékenységében központi szerepet kap a hit kegyelmi ajándékának elfogadására való fölkészítés, elsősorban személyes példaadás által.

A **református iskola** olyan keresztyén iskola, amely a Reformáció szelleméhez híven keresztyén (krisztusi) embereket törekszik nevelni, akik:

- Istennek a teljes Szentírásban foglalt igéjét életük egyetlen zsinórmértékének vallják, és isteni kijelentésként tisztelik,
- Eljutnak a bűnös embernek a kegyelmes Istennel való, új életet adó lelki találkozásához, és vallják, hogy egyedül Istennek ingyen kegyelméből, a Jézus Krisztusban vetett hit által van váltságuk, megigazulásuk és üdvösségük (életük, boldog életük és örök életük),
- A szentlélek belső bizonyágtétele alapján teljes hittel és engedelmisséggel önmagukra nézve úgy kutatják a szentírást, hogy megtalálják életük értelmét, azt a módot, ahogyan életüket Isten dicsőségére és embertársaik javára szentelhetik
- A Magyarországi Református Egyház hitvalló, tevékenység tagjai: igénybe veszik segítségét” szolgálatait, rendszeresen részt vesznek gyülekezeti alkalmain, családtagjaikkal együtt élnek a sákramentumokkal, részt vállalnak missziói, diakóniai és egyéb munkáiban, az anyagi terhek viselésében.

A református iskola hitvallásainkat, saját és a többi református iskola hagyományait, valamint az adott korszak minden valódi értékét felhasználja. A nevelő és a növendék egymást krisztusban testvérének tekinti.

A református iskola úgy próbálja elérni nevelési céljait, hogy végzett növendékei:

- szolgálói legyenek Istennek, segítői embertársaiknak és védelmezői a teremtett világnak,
- készek legyenek az őket megszólító Isten üzentének meghallására, annak megértésére és az arra való feleletre,
- szeretetben járjanak, és helyt álljanak az emberi közösségben,
- a mindenségben Isten által beépített törvények feltárásán fáradozzanak a tudományok művelése által.

Kívánom, hogy a pedagógiai program teljesítéséhez Isten adjon erőt mindnyájuknak, kísérje áldás munkánkat, s legyen béke e házban, a Kunhegyesi Református Általános Iskola nagy családjában.

Baranya Pálné
igazgató

Helyzetelemzés

Kunhegyes Jász-Nagykun-Szolnok megye keleti részén, a történelmi Nagykunság északi szegletében, nem messze a Hortobágytól, a Tiszafüred – Kunmadaras sík keleti peremén található.

A Nagykunáságnak természetes tájtelepülése volt századokon keresztül, és a mai településpolitikai elképzelés ezekre a hagyományokra építve, középfokú szerepkört jelölt ki számára.

A XVIII. században újratelepült hat nagy határu kunsági mezőváros egyike, 1989 óta újra városi rangban. Lakosainak száma 8500 fő.

A városban két kunhegyesi tagintézménnyel egy önkormányzati és egy református általános iskola működik. Református iskola már a XVII. századtól működött és kiváló szintet tartott a környékbeli iskolák között.

Kunhegyes egyházközsége nem élt a törvény adta lehetőséggel, nem igényelte vissza az 1948-ban államosított Református Iskolát. Az iskola alapító egyházközség azonban nem mondott le a város tanulóinak református szellemben való oktatásáról, neveléséről, - új iskolát épített a város centrumában, a kéttornyú, klasszicista stílusban épült református templom mellett.

Az iskola első évét a 2003/2004-es tanévben a Karcagi Nagykun Református Általános Iskola Tagintézményeként kezdte, 1-5-ig működő évfolyammal, évfolyamonként egy-egy osztállyal, összesen 82 tanulóval. A tantermek a régi parókia épületében kerültek kialakításra. Kezdetben tornaterem és könyvtárhasználat tekintetében megállapodást kötött a Dózsa Úti Általános Iskolával és a városi könyvtárral. A következő tanév 6 osztállyal 110 gyerekkel indult. 2005-ben megvalósult a kitűzött cél, az iskola önállóvá válása. Immár 125 tanuló kezdi a tanévet, oktatásukat, nevelésüket 9 főállású, 4 részmunkaidős, 4 óraadó pedagógus végzi. A 2006/2007. tanévben már 1-8-ig minden évfolyamon van 1-1 osztály. A 2007/2008. tanévben két első osztályt indít. A 2008/2009. tanévre 189 főre nő a tanulók létszáma, a következő tanévet 192 tanuló kezdi, 16 főállású, két óraadó pedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens látja el oktatásukat, nevelésüket. Munkájukat gazdasági vezető, iskolatitkár, karbantartó és takarító személyzet segíti.

A működési és tárgyi feltételek adottak. Egyelőre 10 tanterem, csoport- és fejlesztési szoba, tanulószoba, tornaterem, műfüves sportpálya, számítástechnika és természettudományi szaktanterem, könyvtár áll a tanulók rendelkezésére. A pedagógusok többsége 15-20 éves szakmai tapasztalattal rendelkezik. A főállásúak közül tizenhárman konfirmáltak.

Az iskolában megalakult a szülői szervezet és a diákpresbitérium. Három szakmai munkaközösség működik /alsó tagozatos, felső tagozatos és a napközis munkaközösség/, éves munkaterv alapján végzik munkájukat.

A magasra állított mércét csak még magasabbra lehet állítani.

Jelmondatunk is munkánk minősítéséről szól:

**„... legyetek jó fák és teremjete jó gyümölcsöt...,
mert gyümölcséről ismerik meg a fát.”**
/Máté 12:33

Alapelveink egyikét a Példabeszédek 3:13-14 így fogalmazza meg:

***„Boldog ember az, aki megtalálja a bölcsességeket, és az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint ezüstnek és nagyobb jövedelme, mint a
színaranynak.”***

Az iskola jellemzői

A Kunhegyesi Református Általános Iskola az állami és egyházi törvények alapján működő alapfokú oktatási intézmény.

Székhelye: 5340 Kunhegyes, Kossuth u. 64. sz.

Típusa: általános iskola

Alapító és fenntartó: Kunhegyesi Református Egyházközség

Alapító és fenntartó címe: 5340 Kunhegyes, Szabadság tér 13.

Évfolyamok száma: 1-8 évfolyam

Alapító okirat kelte: 2005. július 7.

Száma: 4844-2/2005.

Az intézmény OM azonosítója: 200639

Törzsszáma: 991553

Elérhetőségek:

Telefon/fax: 59/325-230

E-mail: refttk@kunhegyes.hu

Honlap: www.gportal.hu/portal/refi

Bankszámlaszám: 11745145-20006888

Adószám: 18839423-1-16

KSH azonosító: 18839423

Beiskolázási körzet: Kunhegyes város területe és a környező települések

Az oktatás munkarendje: nappali

Az intézmény jogelődje a Karcagi Nagykun Református Általános Iskola Kunhegyesi Tagintézménye, amelyet a Karcagi Református Egyházközség Presbitériuma 2003-ban alapított a Kunhegyesi Református Egyházközség közreműködésével.

Törvényességi ellenőrző szerv: A kistérségi társulás szerint illetékes jegyző

Egyházi felügyeleti szerv: Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala
4026 Debrecen, Kálvin tér 17.

Az intézménybe felvehető maximális tanulólétszám:

1.-4. osztály: 125 fő

5.-8. osztály: 125 fő

Összesen: **250 fő**

Az intézmény alaptevékenysége:

• Alapfokú oktatás (1-4. évfolyam)	TEÁOR	8520'08
• Általános középfokú oktatás (5-8. évfolyam)	TEÁOR	8531'08
• Munkahelyi étkeztetés	TEÁOR	5629'08
• Egyéb sporttevékenység	TEÁOR	9319'08
• Máshova nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység	TEÁOR	9499'08
• Könyvkiadás	TEÁOR	5811'08
• Ingatlan bérbeadása, üzemeltetése	TEÁOR	6820'08
• Média, reklám	TEÁOR	7312'08
• Református hitoktatás		
• Napközi otthoni és tanulószobai ellátás		

- **Iskolai könyvtári tevékenység**
- **Gyógypedagógiai (konduktív pedagógiai) ellátás**
Sajátos nevelési igényű tanulók integrált és magántanulói oktatása. A többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható, tanulásban akadályozott (értelmileg enyhe fokban sérült) tanulók iskolai ellátása, rehabilitációs célú foglalkoztatása.
Sajátos nevelési igényű, a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra vissza nem vezethető illetve visszavezethető (diszlexiás, diszgráfias, diszkalkúliás, magatartás zavaros) vagy a beszéd fogyatékos, tartós és súlyos rendellenességével, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai ellátása, rehabilitációs célú foglalkoztatása a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Véleménye alapján.
- **Intézményi vagyon működtetése**

Szakfeladatonként a szakfeladat szám megjelölésével a feladatmutatók megnevezése, köre 2010. január 1. napjától

Alaptevékenységek:

- **852011 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1 - 4. évfolyamon)**
- **852012 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nevelése, oktatása (1 - 4. évfolyamon)**
- **852013 Nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása (1 – 4. évfolyamon)**
- **852021 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5 -8 . évfolyamon)**
- **852022 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5 – 8. évfolyam)**
- **852023 Nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5 -8. évfolyamon)**
- **855911 Általános iskolai napközi otthoni nevelés**
- **855912 Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthoni nevelés**
- **855913 Nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók napközi otthoni nevelése**
- **855914 Általános iskolai tanulószobai nevelés**
- **855915 Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tanulószobai nevelése**
- **Integrációs és kép.fejl.**
- **855916 Nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók általános iskolai tanulószobai nevelése**
- **890111 Esélyegyenlőség elősegítését célzó általános, komplex tevékenységek és programok (integrációs vagy képesség kibontakoztató program)**
- **562913 Iskolai intézményi étkeztetés**
- **562917 Munkahelyi étkeztetés**
- **581400 Folyóirat, időszak kiadvány kiadása**
- **581900 Egyéb kiadói tevékenység**
- **910121 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása**
- **910123 Könyvtári szolgáltatások**

- 931204 Iskolai, diáksport- tevékenység és támogatása
- 931903 Máshova nem sorolható egyéb sporttámogatás
- 949900 Máshova nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

Az alaptevékenységhez kapcsolódó kiegészítő és kiegészítő tevékenységek:

- 682002 Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
- 731200 Médiareklám

Vállalkozói tevékenységnek minősül a jelen Alapító Okiratban rögzített tevékenységi körökhöz tartozó olyan tevékenység, amelyet az intézmény szakmai jellegéből adódóan, bevétel és ennek révén eredmény elérése, illetőleg haszonszerzés céljából, üzletszerűen, piaci alapon végez.

Jelenleg vállalkozói tevékenysége nincs.

Az iskola beiratkozási rendje, felvételi lehetőség

Elsődleges feladatunk, hogy a város gyülekezetéhez tartozó szülők számára jelentsünk segítséget, hogy hitben neveltethessék gyermekeiket. De fölveszünk más felekezetű család gyermekét is, amennyiben azonosulni tudnak nevelési, oktatási célkitűzéseinkkel.

1.1 Iskolánk városi beiskolázású, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását, nevelését vállalta fel. Fölveszünk a város környéki településekről is tanulókat. Diákok felvételéről az intézmény vezetője dönt. Amennyiben a szülő nem ért egyet az igazgató döntésével, fordulhat az igazgatótanácshoz (fenntartóhoz).

1.2. Iskolánkban felvételi nincs, szükség esetén az iskolánkba jelentkező tanulók között a MRE Közoktatási Törvénye értelmében szintfelmérést végzünk. (MRE Közoktatási Törvény 34. §) Ennek alapján a szintfelmérést végző tanító javaslata után az igazgató dönt a felvételtől. Ha a szülő nem ért egyet a döntéssel akkor a tantestülethez, majd a fenntartóhoz fordulhat.

Református iskolánk küldetésnyilatkozata

Jézus Krisztus missziói parancsa: *“... tegyetek tanítványotokká minden népet ...” (Máté 28,19)* nem csupán az egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelesekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, „hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt.”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból öntudatos magyar reformátusokat kíván nevelni iskoláiban.

- Reformátusok, tehát olyan keresztyének, akik

életének zsinórmértéke a Szentírás; elfogadják ősi hitvallásainkat, a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást, tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Lélek alkalmassá teszi őket feladatuk elvégzésére.

- Magyar reformátusokat, azaz olyan kálvinistákat, akik a magyar kultúrát - elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat - megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják, ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit; szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatra készek.
- Öntudatos magyar reformátusokat, azaz olyan magyar reformátusokat, akik tudják, kiben és miért hisznek, képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni, törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására; jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére; a valódi értékek felismerésére és tiszteletére; különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére; testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre; embertársaik segítségére; a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére; felelős helytállásra.
- A református iskola úgy tudja elérni fenti nevelési céljait, hogy
 - megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles Krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulóknak elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indítja;
 - növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonytá teszi őket a szépre; a reál és a humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét;
 - gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; tudatosítja, hogy hazánk része Európa nagy családjának;

rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A Magyarországi Református Egyház iskoláiban a nem református vallású diákjait öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Általános elvek a MRE közoktatási törvényéből

"A Magyarországi Református Egyház - Krisztus Urunk missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján - közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református közoktatási intézményekben a nevelés és az oktatás - figyelemmel az állami (önkormányzati) iskolák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra - Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátéban megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A kereszteskor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérekként fogadja el.

A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmények célja és feladata, hogy tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni,

- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá,
- nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett - a saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

Mindezek megvalósítása egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbéli örökségére és pedagógiai kultúrájára épül és azt fejleszti tovább."

Az iskola nevelési programja

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Alapelvek

Alapelveinket a református küldetésnyilatkozatra alapozva a partneri igények figyelembevételével határoztuk meg.

- Református iskola lévén minden tevékenységünket a keresztyén értékek képviselője kell, hogy jellemezze.
- A kommunikációs alapkészségek fejlesztése elengedhetetlen feltétele annak, hogy tanulóink eligazodhassanak mai világunkban.
- A tehetséggondozás és az egyéni bánásmód alkalmazásával meg kell teremtenünk a tanulók képességének megfelelő fejlődés lehetőségét.
- Az egészséges életmódra nevelés keretében a tanulóknak utat kell mutatnunk modern világunk veszélyeivel szemben.

2.1.2. Célok

Az alapelvekből az alábbi célok következnek:

- „*Három dolog marad meg addig: a hit, a reménység és a szeretet;*”
(1 Kor 13:13)
A Biblia alapértékeinek hangsúlyozása, elfogadtatása.
- A hazaszeretet érzésének kialakítása.
- A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alakítása.
- Az anyanyelv megszerettetése.
- Idegen nyelv ismeretének megalapozása.
- Informatikai kultúra közvetítése.
- A fejlődő világ új ismereteihez és követelményeihez való megfelelő viszony kialakítása.
- A logikus gondolkodás fejlesztése.
- Kompetenciaterületek fejlesztése, gyakorlatban is használható tudás elérése.
- A tudás iránti igény kialakítása.
- A tanulók képességek szerinti fejlesztése.
- A testi-lelki-szellemi harmónia iránti igény alakítása.
- Egészségnevelés.
- A környezetünk iránti felelősség tudatosítása.
- Művészeti nevelés.

2.1.3. Néhány fontosabb feladat

- Ünnepeken, kulturális rendezvényeken való részvétel.
- A kreatív gondolkodást igénylő feladatok előtérbe helyezése.
- Rendszeres olvasóvá nevelés.
- Az informatikai eszközök napi használata.
- A tanórákon differenciált munkaformák alkalmazása.
- Tanulóink rendszeres könyvtárhasználatra való ösztönzése.
- Rendszeres színház- és mozi látogatás biztosítása.
- Tanulmányi és sportversenyeken való részvétel.
- Szakköri lehetőségek nyújtása.
- A mindennapos testmozgásra való lehetőségek kialakítása.
- Projekthetek, projektnapok szervezése.
- Kirándulások, túrák szervezése.

2.1.4. Eszközök, eljárások

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Cél:

- a tanítási-tanulási folyamatban leghatékonyabban alkalmazható eszközök, eljárások választása
- a tanulási aktivitást, önálló ismeretszerzést lehetővé tevő eszközök, eljárások alkalmazása
- a pedagógiai és a tantárgyokhoz kötődő módszertani kutatások figyelemmel kísérése alapján a folyamatos innováció.

Feladat:

- az egyes tantárgyak tantervében megjelölt belépő tevékenységformákhoz szükséges eszközök alkalmazása
- a munkaközösségek keretein belül az egyes tantárgyokhoz kapcsolódó eszközök karbantartása, az új eszközök beszerzéséhez listák összeállítása
- a továbbképzéseken megismert új eljárások megismertetése a munkaközösségek tagjaival, az alkalmazás lehetőségeinek megteremtése

Felelősök:

- Az új eszközök beszerzésének irányításában az igazgató és helyettese, a gazdasági vezető
- Az új eszközök beszerzéséhez listák összeállításában a munkaközösség-vezetők
- A meglévő eszközök állagának megóvásában a munkaközösség-vezetők és a pedagógusok
- Az alkalmazott eljárások korszerűségének biztosításáért, a beszerzett eszközök használatáért a munkaközösségek tagjai és vezetője, illetve valamennyi pedagógus.

A feladatok további részletezése és a hozzájuk tartozó tevékenységek, eljárások kidolgozása a fejezet további pontjaiban található meg.

2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.2.1. Erkölcsi, érzelmi nevelés

- Az alapvető erkölcsi értékeket tanulóinkkal meg kell ismertetni, majd tudatosítani és meggyőződéssé alakítani bennük.

„Azért az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket.” (Mt 7:20)

„De a Lélek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, nagylelkűség, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség; az ilyenek ellen nincs törvény.” (Gal 5:22-23)

Hitünk szerint a Biblia valódi irányadó. A mutatott úton való járás alkalmassá tesz mindannyiunkat arra, hogy a különféle társadalmi rendszerek erkölcsi elvárásainak is megfelelhessünk.

- A nevelési feladat végrehajtásához, vagyis annak elősegítéséhez, hogy tanítványaink valóban teremhessék a Lélek gyümölcseit, a következő fontosabb lehetőségeink, módszereink vannak.
 - Istentiszteleten, reggeli áhítaton példák adása a Bibliából.
 - Irodalmi és történelmi példák.
 - Az ünnepi rendezvények mondanivalójának megbeszélése, gondolva az egyházi, nemzeti, vagy akár családi ünnepekre is.
 - Az osztályfőnöki órákon alkalmazott szituációs játékok.
 - A pedagógusok személyes példaadása a tanórákon és azokon kívül is.
 - Iskolai kirándulások, múzeumlátogatások alkalmával a szülőföld és a haza múltjának, hagyományainak keresése.
 - A házirend megbeszélése és a diákönkormányzati alkalmak lehetőséget kínálnak a demokratikus rendszer megismertetése, a jogok és kötelességek kapcsolat megértésére.
 - Kiemelt szerep jut a következő tantárgyaknak: történelem, irodalom, hit- és erkölcsstan, ember- és társadalomismeret.

Reménységünk szerint mindennek következménye lesz, hogy tanítványaink megfelelő viszonyt tudnak kialakítani és ápolni a családdal, az iskolával, a szülőfölddel, a hazával, a keresztyénséggel, minden embertársukkal. Ez a folyamat a felnőtté válás során teljesebben ki igazán.

2.2.2. Értelmi nevelés

- Feladatok:
 - A tanulás iránti igény kialakítása és megőrzése.

- A kreatív gondolkodás fejlesztése.
 - Közvetlen tapasztalatokra épülő gyakorlati ismereteket tartalmazó tudás átadása.
 - A tanulók képességek szerinti fejlesztése.
 - A tanulók megfigyelő, kifejező és emlékező képességeinek erősítése.
 - A tanulói önellenőrzés fejlesztése.
- A feladatok teljesítéséhez a következő eszközök, eljárások szükségesek:
 - Életkornak és képességnek megfelelő óravezetés.
 - Rendszeres könyvtárba járás.
 - Lexikonok, szótárak használata.
 - Tevékenység-centrikus órák alkalmazása.
 - Tanulmányi versenyeken való részvétel.
 - Folyamatos ellenőrző és értékelő tevékenység.
 - Kiselőadások, könyvbemutatók tartása.

2.2.3. Önismeret

- Az iskola feladata

A jó közösségben a tanuló megismerheti a szuverén, autonóm választás és döntés szabadságát, de egyúttal a felelősségét is, a többiekhez való viszonyában pedig önmagát.

Nekünk, pedagógusoknak fontos figyelemmel kísérnünk, hogy a tanulóink hol tartanak önismeretben, önkontrollban, felelősségérzetben, belülről motivált közösségi magatartásban.

Az önértékelés, önmegismerés, önfejlesztés képességének alakítása tantárgyakhoz nem köthető. Így az iskolának a feladata, hogy olyan hatékony pedagógiai kultúrát hozzon létre, amely a tanulók értékelését, az ellentétek, konfliktusok kezelését folyamatosan felhasználja az önértékelés, önmegismerés, önfejlesztés működtetésére.

Gyermekkorban az időszzerű eseményekhez kötődő megbeszélések formájában, serdülőkorban egyre inkább a pszichológiai értelmezésre is kitérve.

- A feladat végrehajtását segítő jellemző tevékenységek:
 - Irodalmi, történelmi, bibliai példák adása.
 - A sportban rejlő lehetőségek kihasználása az akaraterő, fegyelmeztség, küzdeni tudás fejlesztésére.
 - Erőfeszítést igénylő, de sikert ígérő feladatok adása.
 - Csoportismereti játékok.
 - Az önálló feladatvállalás erősítése.
 - A viselkedéskultúra hangsúlyozása, gyakorlása a mindennapokban.
 - Az önjellemzés és mások véleményének összehasonlítása.
 - Kommunikációs gyakorlatok.

2.3A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösség az egyén által megélt élmény. Olyan helyzeteket kell teremteni, hogy létrejöhessen ez az élmény, az értéképítés folyamata.

Az egyén, ha a közösség érdekében cselekszik, akkor önmagáért is, és fordítva.

Szükség van állandó célkitűzésekre, e nélkül nem működik a közösség. Minden tagnak lehetőséget kell kapnia pozitív oldalának kibontakoztatására, egyéniségének kiteljesítésére, ugyanakkor ösztönzést is a hibáinak kijavítására.

Nekünk, pedagógusoknak olyan légkör kialakítására kell törekedni, amely feloldja a tanulóinkban lévő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg.

Biztosítsunk olyan színtereket a tanórán és a tanórán kívül is, ahol mindenki szabadon megnyilvánulhat.

Legfontosabb, hogy "együtt éljünk" a gyerekekkel, mintát adjunk.

Az iskolának három tekintetben kell közösségi nevelést végeznie: családi, társasági és közéletre kell nevelnünk.

Mindezek mellett itt a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainknál teszünk említést azon témák feldolgozásáról, melyek új kihívásként jelentkeznek a társadalmi élet mindennapjaiban.

Foglalkozunk fogyasztóvédelemmel, közlekedésre neveléssel, esélyegyenlőséggel, az áldozattá válás elkerülésének és a társadalmi bűnmegelőzésnek a lehetőségeivel.

2.3.1. Családi életre nevelés

- Feladataink:

- Aktívan vegyen részt a család feladatainak végzésében.
- Ismerje a szülők munkáját.
- Alakuljon ki benne a szereteten alapuló nagyszülők iránti szolidáris viselkedés.
- A családhoz tartozás fontosságának felismertetése, annak elfogadtatása, hogy a gyereknek jogai és kötelességei vannak, és szükség van a kölcsönös alkalmazkodásra.
- Fel kell készíteni a tanulókat a boldog házasságra és az egészséges nemi életre.
- Törekednünk kell a testi-lelki egészség gondozására.

- Tevékenységeink:

- Állandó feladatvállalás a családban.
- Beszélgetések, szituációs játékok, olvasmányok.
- A megfelelő biológiai, anatómiai, pszichológiai ismeretek átadása.
- Pozitív családképek vázolása.
- Rendkívül fontos, hogy tanulóinkkal megismertessük a konfliktusok kezelésének lehetőségeit.

A problémák rendezése során két fontos dolgot kell szem előtt tartanunk. A személyes céljainkat el tudjuk-e érni, valamint a jó kapcsolatot meg tudjuk-e tartani.

Lényeges, hogy keressük a kompromisszumot, együttműködők legyünk, rendelkezünk empátikus készségekkel. Kereshetünk külső segítséget. Nem téveszthetjük szem elől a megbocsátás lehetőségét, mint keresztyén erényt. Tudjunk különbséget tenni lényeges és lényegtelen között. Látnunk kell az egyéni és a közösségi érdekek közötti kapcsolatokat, ellentmondásokat is.

Segítségül hívható a humorérzék és akár az önjutalmazás eszköze is. Fejlesztteni kell a döntési, cselekvési és kommunikációs készségeket, valamint alakítanunk kell a vitakultúrát, melyhez a drámapedagógia kiváló lehetőséget adhat.

2.3.2. Társasági életre nevelés

A társadalomba való beilleszkedéshez alapvető normák, szabályok elsajátítása szükséges.

- Feladataink:
 - A tanulók alkalmazkodjanak az adott környezethez.
 - A gyerekek közvetlen környezetük problémáira érdeklődéssel és érzelemmel tudjanak reagálni.
 - Tanulóinkat a társak iránti érdeklődésre, empátiára, toleranciára kell nevelnünk.
 - Ki kell bontakoztatnunk tanítványaink kapcsolatteremtő és kommunikációs képességeit.

- Tevékenységeink:
 - A konkrét élethelyzetek által nyújtott lehetőségek megragadása.
 - Klubdélutánok, színházlátogatások, kirándulások, táborozások alkalmával a helyes öltözködés, beszédkultúra illemszabályainak tudatosítása.

2.3.3. Közéletre nevelés

- Feladataink:
 - A környezetünkért érzett felelősségtudat fejlesztése.
 - Az egyén és közösség megfelelő kapcsolatának formálása.
 - A társadalmi problémák iránti nyitottság fejlesztése az életkornak megfelelően.

- Tevékenységeink:
 - Részvétel a lakóhely, környezet javát szolgáló munkában (pl. városszépítő munka, néptánc, hagyományőrző csoportban való tagság).
 - Az iskola szokásainak, hagyományainak megismertetése, ápolása, a diákönkormányzat munkájában való részvétel.
 - Megemlékezéseken, ünnepeken, vetélkedőkön, városi rendezvényeken való részvétel.
 - Tanulóink ismerjék iskolánk, városunk, hazánk vezetőit.

Céljaink egy demokratikusan szervezett és működő közösségben valósíthatók meg. Az egyénben így kialakulnak azok a vonások, amelyek fejlesztik benne a másokkal való együttműködés készségét. Megízlelhetik a másokkal való tisztességes, becsületes együttműködés örömét.

2.3.4. Fogyasztóvédelem

Célunk a fogyasztói kultúra fejlesztése és a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A cél elérését a fenntarthatóság, a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

- Feladataink:
 - Jogaitat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése.
 - A fogyasztói javak és szolgáltatások megismerése.
 - A piaci viszonyok között való viselkedésformák megismertetése.
 - A döntő minták és hatások révén a családok bevonása.
 - Annak tudatosítása, hogy az iskolák által közvetített értékrendből mi következik a fogyasztási szokásokra nézve.
 - Sokoldalú tájékoztatás (minőség, akciók, kultúra, sport, megtakarítások).
 - A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása.
 - Az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása.
 - Természeti értékeink védelme. Ökológiai fogyasztóvédelem, környezettudatos fogyasztás.
 - A reklám pszichológiai alapjainak megismertetése.
 - Megelőző fogyasztóvédelem.

- Lehetőségeink, eszközeink, módszereink:
 - A tanórai foglalkozások alkalmával szót ejthetünk az említett tartalmakról. Példaként: technika (áruismeret, gyártás és minőség), matematika (banki számítások), fizika (mértékegységek, mérőeszközök), földrajz (különböző fogyasztási struktúrák, nyersanyagok, környezetvédelmi szempontok), biológia (egészséges táplálkozás), kémia (vegyszermaradványok, kozmetikumok), magyar nyelv és irodalom (reklámszöveg, kommunikációs csapdák), informatika (elektronikus kereskedelem), médiaismeret (a média szerepe).
 - Tanórán kívül vetélkedők, bemutatók, egyéb események szervezhetők.
 - Üzletek, bankok, üzemek látogatása.
 - Különböző cégekkel, más iskolákkal való kapcsolatok.
 - Interjúk, riportok készítése.
 - Médiafigyelés, reklámkritika.
 - Jogi szabályozások tanulmányozása.
 - Projekt munkák (környezetvédelem, adatfeldolgozás).

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Szituációs játékok.

2.3.5. Bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése, közlekedés

A bűnözés visszaszorítása, az áldozattá válás elkerülése és a kábítószer-fogyasztás megelőzése olyan komplex tevékenység, ami minden olyan intézmény kötelessége, mely a fiatalok oktatásával és nevelésével foglalkozik.

A bűnmegelőzésre nevelés a családban kell, hogy elkezdődjön. A szülők pozitív példája modellt kell, hogy jelentsen. A jellemes, erkölcsös életvitelre nevelés eleve a bűnmegelőzést szolgálja.

A bűn elkövetésének megelőzése feladata a szülőknek, pedagógusoknak, bűnüldöző szervezeteknek, de egész társadalmunk felelőssége is egyben. Legbiztosabb eszköze a nevelés tökéletesítése.

- Tartalmak kisiskolás korban:
 - Írott és íratlan szabályok, normák és hagyományok. A szabályok típusai.
 - A veszély és a kockázat fogalmának megismerése.
 - A döntés és a következmény fogalmának megismerése.
 - Helyes magatartási minták. A nemet mondás technikái.
 - Biztonságos életre nevelés otthon, a közterületen, a közlekedésben. Az érvényben lévő szabályok megismerése. Annak megértése, hogy a szabályok mindannyiunk biztonságát szolgálják. Saját felelősség.
 - A gyógynövények felhasználási módjai.
 - Emberi jogok és kötelezettségek. Gyermekünk jogai, kötelességei.
 - Ismerős és ismeretlen személyek iránti bizalom.
 - Erőszak és agresszió.
 - Az érzelmek kifejezésének módjai. A családi szeretet jelentősége.
 - A csínytevés és a bűncselekmény közötti különbségek.
- Témák a felső tagozaton:
 - Az önismeret komplex fejlesztése.
 - Szenvedélybetegségek. Az alkohol, dohányzás és a hagyományosan jelen lévő veszélyek mellett megjelentek új problémák is, mint a televízió, a videó, a nyerő automaták, a számítógép.
 - A média hatásai. Reklámok. Erőszak a filmekben, mesefilmekben.
 - A barátválasztás szempontjai.
 - A korcsoport erős befolyásoló szerepe. A bandák nyomást gyakorló tevékenysége. A nemet mondás lehetőségei, módszerei.
 - Döntési helyzet és felelősség. Felelősség önmagunkért, barátainkért, családjunkért.
 - A drogokkal való összefüggések.
 - Jog és büntetőjog. Ifjúkori bűnözés.
 - Konfliktustűrő-képesség és problémamegoldás.

- A módszereket, tevékenységeket lehetőleg minél komplexebb összefüggésben kell keresni. Fontos, hogy megragadjuk a tanórák által kínált lehetőségeket. Az osztályfőnöki órák, a szituációs játékok gyakorlása, a drámapedagógia kiváló alkalmakat nyújtanak. Rendkívül fontos azonban a különféle kapcsolatok keresése főleg a családokkal, de a rendőrséggel és más szakmai szervezetekkel, szakmai programokkal is.

2.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, magatartási nehézség bármely életkorban, bármilyen körülmények között élő, bármilyen képességű gyermeknél jelentkezhet. Iskolánk fontosnak tartja, hogy valamennyi tanulója számára lehetővé tegye a nevelési és oktatási céljainkban megfogalmazottak elsajátítását.

Ezek a gondok leggyakrabban az iskola kezdésekor, iskolaváltásnál, felső tagozatba lépéskor vagy családi háttérben bekövetkezett változásokor léphetnek fel, így az első év folyamán különleges figyelmet igényel. A felmerülő problémákkal kapcsolatban a feladataink szintjei: a felderítés, a megelőzés, az okfeltárás és a korrekció.

Felderítés

Az első osztályba érkező gyerekekről előzetesen tájékozódunk, az iskolaérettségi vizsgálatokat ill. az óvodai szakvéleményt figyelembe vesszük. Az óvodákkal való kapcsolattartásért felelősök az igazgatóhelyettes és az alsó tagozatos munkaközösség vezetője.

Tagozatváltáskor a régi és az új osztályfőnökök megosztják ismereteiket, tájékoztatják egymást az esetleges problémákról.

Megelőzés

A halmozottan hátrányos helyzetű veszélyeztetett, vagy szociálisan hátrányos helyzetű gyerekeket fokozottabban figyelemmel kísérjük, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök, és egészségügyi veszélyeztetettség esetén az iskolaorvos segítségével.

A prevenció célja a veszélyeztető tényezők kialakulásának vagy hatásának megakadályozása, illetve visszaszorítása.

Feladata annak elérése, hogy a személyiség minél integráltabban, minél nagyobb teherbíró képességgel működjön.

A prevenció szempontjából az iskola alakító, befolyásoló, fejlesztő lehetőségei:

- Az értelmi képességek fejlődési elmaradásának, a tanulási kudarc következményeinek megelőzése, enyhítése.

Pedagógiai tevékenység: A bemeneti, diagnosztizáló mérések értelmezése, mivel irányt mutatnak a tanulók képességeinek megfelelő fejlesztésére, a lemaradások észlelésére, a felzárkóztató munkára.

- Az iskolai értékek, normák és magatartásmódok interiorizálása, és az ezt bizonyító viselkedés tanúsítása.

Pedagógiai tevékenység: Az iskolai házirend megismertetése, betartatása, a szankciók végrehajtása.

Az egységes nevelő hatások alkalmazása az egész szervezet feladata.

- Pozitív értékeket hordozó közösségekkel és egyénnel való együttműködés, a negatív szerepviselkedés kialakulásának megelőzése.

Pedagógiai tevékenység: A szereptanulás, amely az egész iskolai életet áthatja.

A közvetlen tanítás során a pedagógus utasításai alapján cselekszik a tanuló.

A diák viselkedése szerint megerősítésként alkalmazzuk a megfelelő jutalmazási és büntetési formákat.

A megfigyelés alapján való tanulás során a diákok viselkedésmodelleket utánoznak.

Fontos a közösségekkel való együttműködés formáinak ismerete, a "mi" érzés kialakítása.

- A reális énkép és önértékelés kialakítása.

Pedagógiai tevékenység: Az önismeret és önkontroll kialakítása az iskolai élet minden területén jelen kell, hogy legyen.

A tanórákon az önellenőrzés alkalmával a tanuló önmaga győződik meg tanulásának eredményességéről.

Az önismeret fejlesztésének fontos színterei az osztályfőnöki órák, melyek tematikájában kiemelt szerepet kap az emberismeret, magunk és mások értékeinek ismerete, elfogadása.

Okfeltárás

A beilleszkedési, magatartási zavarok jelei és okai sokfélék lehetnek. A tünetek jelentkezésekor ki kell deríteni, hogy a háttérben idegrendszeri, fiziológiai vagy környezeti problémák vannak-e. Ehhez szükséges valamennyi pedagógus érzékeny, lelkiismeretes munkája. Az osztályfőnök, a gyermek –és ifjúságvédelmi felelős és az iskolaorvos együttműködése szükséges ahhoz, hogy a további feladatokat meghatározhassák.

Korrekción

A magatartási zavarok kezelésének célja: beavatkozás a már veszélyeztetett, negatív jelzéseket adó esetekben.

A magatartási zavarokat igyekszünk intézményen belül kezelni, az integrált nevelés legújabb eredményeit szem előtt tartva.

Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatainál szólnunk a gyermekvédelmi felelősök tevékenységéről.

Tevékenységünk gyermekvédelmi szűrőként működik, s mint ilyen, a külön figyelmet igénylő gyerekek felismerésével igyekszik időben gondoskodni a szükséges segítségről.

Amennyiben a viselkedési zavarok háttérben anyagi nehézségek állnak, a család szociális helyzetének javításával javulásra számíthatunk. Az iskolai kereteken túl, folyamatos tájékoztatást kell nyújtani az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről, ennek igénylésében konkrét segítséget nyújtunk.

Segítség lehet:

- A Nevelési Tanácsadó Szakszolgálat a beilleszkedési zavarokkal, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárásában, majd a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatásában van a szülők és a pedagógusok segítségére.
- A Családsegítő Központ pszichológusa foglalkozik a gyermekvédelmi felelősök által jelzett családok, gyermekek problémáival.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak - nagy hangsúlyt fektetve a korai felismerésre - minél előbb és minél eredményesebben segítséget kell nyújtani. Ebbe a feladatba, a szaktanárokon kívül a kortárs csoportok is bevonhatók, valamint a szülőkkel való együttműködésnek is nagy szerepe van.

A nehézségekkel küzdő tanulók számára valamennyi pedagógus nagy segítséget nyújt a pozitív tulajdonságok erősítésével, sikerélmény nyújtásával.

Ha az ok idegrendszeri, fiziológiai, és az iskola saját eszközeivel már nem érhet el célt, külső segítséghez fordul: nevelési tanácsadó, egészségügyi-, vagy nevelési intézmények. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az illetékes igazgatóhelyetttel együtt megteszi a szükséges lépéseket, a szülő egyidejű bevonásával.

2.5A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk a sokoldalú képességfejlesztés mellett a gyermek öröklött adottságainak, hajlamainak felismerése és azok céltudatos gyakoroltatása, fejlesztése.

- A tehetség legfontosabb összetevői - a fejlesztés feladatai
 - Képesség:
 - Intellektuális képességek (mentális és specifikus képesség).
 - Művészeti képességek (rajz, zene, tánc).
 - Pszichomotorikus képességek (testi ügyesség, kez ügyesség).
 - Szociális tehetség (kommunikatív, szervező, vezetői képességek).
 - Kreativitás.
 - Elkötelezettség a feladat iránt, belső készítés.
- A tehetség ismertetőjegyei
 - Magas intellektus.
 - Aktivitás, érdeklődés.
 - Kreativitás.
- A tehetségfejlesztés szinterei

Tanórán

- Osztályainkban a tehetséggondozás a gazdagítás, módszerével történik: a

- tanítás anyaga bővebb, mélyebb, az ismeretek, készségek magasabb szintűek.
- Szükség esetén csoportbontás keretében tanítjuk a számítástechnikai és a könyvtárhasználati ismereteket, nyelvi órákat.
A frontális osztályfoglalkoztatás mellett egyre nagyobb szerepet kap - az életkor figyelembevételével – az egyénre szabott felfedezettő munka.
Az idegen nyelvnél élünk a bontás lehetőségével.
- Minden tantárgy tanításánál az oktatás tartalmában, feladataiban, követelményeiben alkalmazzuk a differenciált képességfejlesztést.

Tanórán kívül

- Szakkörök, fejlesztő foglalkozások.
- Tanulmányi versenyek.
- Osztálykirándulások.
- Nyári táborok, erdei iskola.
- Hangversenyek és operalátogatások.
- Kiállítások, tárlatok, múzeumok látogatása.
- Az iskolai könyvtár használata.

Iskolán kívül

- Különböző szervezetek által meghirdetett levelezős versenyek.
- Városi könyvtár, a művelődési ház által szervezett versenyek, programok.
- Református iskolák közötti versenyek.
- Önkormányzati iskolák közötti versenyek.
- Zeneiskola.
- Eredményességi mutatók:
 - Iskolai, városi, megyei, országos versenyek eredményei.
 - Művészeti bemutatókon való részvétel.
 - Városi rendezvényeken való részvétel.
 - Középiskolai felvételek érettségit adó intézményekbe.
 - Pályázatokon való eredményes részvétel.

2.6 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:
 - fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
 - meg kell keresni a problémák okait,
 - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
 - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
 - nevelési tanácsadóval,
 - gyermekjóléti szolgálattal,
 - családsegítő szolgálattal,
 - polgármesteri hivatallal,
 - gyermekorvossal,
 - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, más egyházakkal, alapítványokkal.
- Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
 - a felzárkóztató foglalkozások,
 - a tehetséggondozó foglalkozások,
 - az indulási hátrányok csökkentése,
 - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
 - a pályaválasztás segítése,
 - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
 - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
 - a családi életre történő nevelés,
 - a napközis foglalkozások,
 - az iskolai étkezési lehetőségek,
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
 - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
 - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
 - a szülőkkel való együttműködés,

- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

2.7.1. A program motivációja

Célunk a lassúbb tempóban haladó, gyengébb képességű, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek számára a hiányos vagy fejletlen részképességek kialakítása, működtetése, továbbá a szocializálódási folyamat segítése, a beilleszkedéshez szükséges motivációk, értékek, normák és gyakorlati készségek elsajátításának segítése.

- A pedagógiai tevékenységet meghatározó vizsgálatok:
 - Igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó Szakszolgálat szolgáltatásait: a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek vizsgálata, szakvélemény-készítés, terápia.

2.7.2. A felzárkóztató program szinterei

- A tanórákon a tanulók készségeinek, képességeinek ismeretében egyénre szabott felzárkóztató program alapján történik a fejlesztés.
- Egyéni megsegítést igénylő terápia.
Nyelvi nehézségek kezelése, részképesség fejlesztés a logopédus által.
Hiányos vagy fejletlen készségek, képességek fejlesztése a tanítók, a tanárok, és a fejlesztő pedagógus segítségével.
- Fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások kiscsoportos formában.

Területei:

- részképesség gyengeségek korrekciója,
- anyanyelvi készségek fejlesztése (beszédértés, beszéd- és íráskészség, helyesírás, olvasás),
- személyiségfejlesztés,
- a tanulási kudarcok mellett jelentkező másodlagos tünetek csökkentése.
- Az eredményességi mutatók vizsgálata:
 - Képes-e önálló ismeretszerzésre, az ismeretek kreatív feldolgozására, alkalmazására.
 - Rendelkezik-e reális önértékeléssel, konfliktustűrő és megoldó képességgel.

2.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

2.8.1. Iskolánk feladata

Hátrányos helyzetű tanuló az, akinek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak, ezért a család rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül.

Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren.

Feladatunk a szociális hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőtlenségek csökkentése.

2.8.2. Teendőink

- Az iskola szociális segítségnyújtó tevékenysége:
 - A tanévkezdéshez szükséges tankönyvek beszerzéséhez több lehetőséget kínálunk:
 - az állami támogatásból differenciáltan részesülnek a családok,
 - használt tankönyvek vásárlására is van lehetőség,
 - az iskola által vásárolt tartós könyvek kölcsönözhetőek.
 - Biztosítjuk a napközis foglalkozásokat, a menzai étkeztetést. A rászorulóknak részére a törvény előírása szerint ingyenesen biztosítjuk az étkezést az alsós és az 5., 6. évfolyamos tanulóknak.
 - A tanulók tanulmányi kiránduláson való részvételét segíti - az osztályfőnökök közbenjárásával - a különböző szervezetektől kapott anyagi támogatás.
 - A kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulók részt vehetnek a nyári táborokban a diákönkormányzat és az iskolai alapítvány támogatásának segítségével.
 - Felhívjuk a szülők figyelmét a különböző szervezetek által nyújtott segítségre, lehetőségekre.
 - Az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős tanácsadással segítik a szülőket a felmerülő nevelési problémák megoldásában.

2.9 Egészségnevelési és környezeti nevelési program

2.9.1. Bevezető gondolatok

- A felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul az iskolákra, s különösen e tantárgyat vagy modult oktató pedagógusokra. Az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részét képezi, az egészségtan oktatása pedig az általános emberi műveltség megszerzésének alapvető tényezője. Iskolánk összetevékenységében kiemelt szerepet szánunk az egészséges életmódra nevelésnek, hiszen a minőségbiztosítás keretén belül a partnereink is elvárják ennek előtérbe helyezését.
- Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy megértsék és növeljék befolyásukat a saját egészségük meghatározói felett annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen.

Az egészségfejlesztés a következő kulcsterületeken valósul meg:

- Család- és gyermekvédelem.
- Lelki egészség.
- Szexuális magatartás és egészség.
- Szájhygiéne.
- Szív- és érrendszeri betegségek.
- Daganatos betegségek.
- Balesetek.

2.9.2. Iskolánk egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - a szexuális fejlődés, AIDS-megelőzés területén.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata.

2.9.3. Az iskolai egészségnevelést a következő tevékenységformák szolgálják:

- Testi, szellemi adottság, higiéniai kultúra fejlesztése.
- Prevenációs fogápolás az alsó tagozaton.
- Családi életre nevelés.
- Életvezetési ismeretek tanítása.
- A sport szerepe az egészségmegőrzésben.
- Egészséges és kultúrált táplálkozás.
- Kézügyesség fejlesztése különféle tevékenységekkel (gyurmázás, rajzolás).

Adjunk tájékoztatást a dohány és más visszaélésre alkalmas anyagok természetéről, a szenvedélybetegség mibenlétéről, a szeszfogyasztás egyénre, családokra és közösségekre tett hatásáról.

Célja, hogy a társadalmi érintkezésekhez szükséges jártasságokat, készségeket fejlessze (döntéshozás, visszautasítási módok) és kritikus gondolkodásra, szituációk helyes megítélésére neveljen. Tanítsuk meg a gyerekeket a „nem használat” értékére, az önvédelmi képesség egészségnevelő feladataira!

2.9.4. Módszerek

- Az egészségnevelési program elnevezés indokolt, mert a feladatokat és azok végrehajtásának konkrét megjelenéseit közös célrendszerből merítjük. Sikerre akkor számíthatunk, ha az előbb említett konkrét formák minél több szinten megjelennek.
- Az iskolai környezet, a nevelők személyes példája önmagában nevelő hatású kell, hogy legyen.
- A különféle tantárgyak tanítása során számtalan lehetőséget találunk. Kiemeljük az egészségtan, a hit- és erkölcstan, a biológia tantárgyak tanterveiben rejlő lehetőségeket, valamint az osztályfőnöki órák tematikáját.
- Fontos, hogy az egészségnevelést a személyiségfejlesztés fontos összetevőjeként értelmezzük.
- Rá kell mutatni a tevékenységek során a környezeti kultúrával való kapcsolódási pontokra.
- Fontos összetevők a bűnmegelőzésnél említett témákkal való kapcsolatok.
- Kiemeljük a drámapedagógiai módszerek jelentőségét.
- Megemlítjük az iskolai elsősegély-nyújtó bemutatókat, valamint más, tanórán kívüli alkalmakat (egészségnap, vetélkedők, előadások, családi nap: kajak-kenu sportnap).
- Külön szólnunk a mindennapos testnevelés által kínált lehetőségekről:

- testnevelés órák,
- tömegsport foglalkozások,
- iskolai házbajnokságok különféle sportágakban,
- iskolánkban rendszeresen szervezünk gyalogtúrát, kerékpártúrát, téli túrát,
- megemlítjük az iskola több sportág üzésére alkalmas sportpályáját, tornatermét.

2.9.5. Kapcsolatok

- Legfontosabb a családokkal való kapcsolatok keresése, hiszen a gyerekek főleg otthon kaphatják meg az egészség megőrzéséhez elengedhetetlen lelki kötődéseket.
- Református iskolánk természetes módon kell, hogy kötődjék gyülekezetünkhöz e téren is. A Sarepta Református Idősek Otthona dolgozói rendszeresen bemutatókat, ismertetőket tartanak.
- Az iskolaorvossal, fogorvossal, a védőnői hálózattal évek óta működő, jó kapcsolatunk van.
- Rendszeresen használt lehetőségként beszélhetünk a városi sport területén működő szakosztályokról.
- További lehetőségként említjük meg a Gyermekjóléti Szolgálatot, a Nevelési Tanácsadót, a Rendőrséget, vagy egyéb szakmai fórumokat és programokat.

2.9.6. Alapvető értékeink, szemléletünk

- *„Teremté tehát Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfivá és asszonnyá teremté őket.
És megáldá Isten őket, és monda nekik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.”*
(1 Móz 1:27-28)

A Biblia szerint Isten a teremtés során az emberre bízta a Földet és annak minden más teremtményét, hogy uralkodjon rajta.

Ez az uralkodás azonban nem kizsákmányolást, hanem szeretetteljes gondoskodást jelent.

- Alapvető elvek, értékek:
 - Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
 - Az ökológiai gondolkodás kialakítása és fejlesztése.
 - Rendszerszemléletre nevelés.
 - Fenntarthatóságra nevelés.
 - A környezetetika hatékony fejlesztése.

- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.
- Tolerancia és segítő életmód.
- A közösségi felelősség felébresztése.
- Az életminőség fogyasztáson túlrá mutató alkotóinak keresése.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Globális összefüggések keresése.

- Az iskola jövőképe környezeti nevelési szempontból:

Szeretnénk, ha iskolánk belső környezetét továbbra is az ott dolgozók, a tanulók és szülei együtt alakítanák. Jó lenne, ha közvetlen környezetünk úgy válna egyre otthonosabbá és hangulatosabbá, hogy természetes anyagokat használunk, minél több zöld növényt találva a folyosókon és az udvaron is, figyelve az esztétikai szempontokra. Mindannyian odafigyelni az energia- és vízfelhasználásra, az előbb vázolt esztétikus külső megőrzésére. A kibocsátott hulladék egyre kevesebb lenne. A személyes példákon és tapasztalatokon át tanítványainkat megérintené a környezet iránti gondoskodó szeretet, és ezt máshol is képviselni próbálnák: otthonaikban, településünkön és minden körülmények között.

- Célok hosszú távra:

- Elősegíteni az egyetemes természetnek a tiszteletét, megőrzését, beleértve az embert is annak környezetével, kultúrájával.
- Hozzájárulni a Föld természetes ökológiai folyamatainak a visszaállításához.
- Segíteni az élő természet megmaradását.
- Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.
- Képesé tenni a tanulókat arra, hogy együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok kezelésénél.
- Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

2.9.7. Közvetlen célok és feladatok

- Közvetlen célok:

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg.
- A tantárgyak közötti kapcsolatok erősítése azért, hogy a tanulók egységesen lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A pedagógusok, felnőtt dolgozók, szülők személyes példát adjanak.
- Az iskola tisztaságának javítása.
- Takarékoskodás a vízzel, az elektromos energiával.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, hogy meg tudják látni az értékeket és a problémákat, valamint ápolni tudják a hagyományokat.
- Gyermekünk váljanak a közvetlen környezetük, szülőföldjük, hazájuk védelmezőivé.

- Fejlesszük a problémamegoldó gondolkodást és az önálló ismeretszerzés képességét.
- Feladatok:
 - Tantárgyak közötti projektek kidolgozása.
 - Képzések, továbbképzések, szülőkkel együtt tartott alkalmak.
 - Az iskolai tisztasági verseny színvonalának emelése.
 - Hulladékgyűjtések alkalmával a szelektív hulladékgyűjtés tudatosítása.
 - Helyes vásárlói szokások kialakítása.
 - Az iskolarádió és az iskolaújság használata.
 - A természetben végzett kísérletek, megfigyelések.
 - Kiállítások szervezése, látogatása.
 - Vetélkedők, előadások szervezése.
 - Faültetés, madáretetés.
 - Túrák, kirándulások szervezése.

2.9.8. Módszerek, eszközök, szervezés

- Azon vonatkozások gyűjteménye, melyek tanórai foglalkozásokon hozhatók szóba:

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak keretein belül ismerjék meg a környezeti értékeket bemutató alkotásokat, valamint az anyanyelv gazdagságával legyenek képesek kifejezni a hozzájuk fűződő érzelmeiket. Drámajátékok alkalmazása. Fejlesszük az egyéni és társas alkalmazkodás képességét. Tudatosítsuk a lényeges és lényegtelen információk kiszűrésének a fontosságát.

- A történelem tanítása során megismertethetjük a helyi történelmi értékeket, alakíthatjuk a hagyományok tiszteletét. Megbeszélhetjük, milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet, és a változások milyen hatással vannak a gazdálkodásra, életmódra, a közösségi normák alakulására.
- A matematika tantárgy oktatása közben alkalom nyílik a környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való elemzésére, táblázatok, grafikonok értelmezésére. A statisztika szerepének hangsúlyozása. A tanulóknak alakuljon ki a logikus gondolkodásra, következtetésre való képesség, a rendszerben való gondolkodás.
- A fizika tantárgy kapcsán tanítványaink váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára; ismerjék meg az élő szervezetre káros hatásokat; Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az életjelenségek közötti analógiákat; tudják értelmezni a környezeti változások törvényszerűségeit; mérjék fel, hogy az erőforrások használata milyen felelősséggel jár.
- A földrajz tanulása során a gyerekek szerezzenek tapasztalatot a közvetlenül élő és élettelen környezetükről; érzékeljék a lezajló változásokat, azoknak hatásait tudják értékelni; ismerjék meg a globális problémákat; őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

- Biológiai tanulmányaik során a diákok ismerjék meg a globális problémák megelőzési és mérséklési lehetőségeit; ismerjék meg az élőlények felépítését, a globális értelemben vett szervezeti működését; ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat; sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat; alakuljon ki az ökológiai szemléletmód.
 - A kémia tanítása közben ismertessük meg a gyereket a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel; a környezettudatos magatartás összetevőivel a környezeti elemek egyszerű vizsgálatával; a különféle technológiák természeti és gazdasági hatásaival..
 - Az ének-zene oktatása közben meg tudjuk mutatni a természeti és művészeti szépség rokonságát; a természet zenei ábrázolásának módjait; a népdalok szerepét; a természet hangjait, mint akusztikus élményeket.
 - A rajz és vizuális kultúra tanításánál meg kell mutatni a képzőművészeti alkotások által nyújtott lehetőségeket; a hagyományörzés terén a népi építészet, díszítőművészet értékeit; a műalkotások környezeti nevelési szempontból való elemzését; a tartalom és a forma összefüggéseit; a hagyományos alapanyagok esztétikáját és egyéb előnyeit.
 - A testnevelés tanítása során nem feledkezünk meg a környezeti hatások és az egészség összefüggéseiről; a szabadban végzett foglalkozások esztétikai élményéről; a régi magyar mozgásos játékok alkalmazásáról.
 - Az osztályfőnöki órák számtalan lehetőséget kínálnak a komplex megközelítésére.
- Tanórán kívüli lehetőségek:
 - Természetjáró szakkör.
 - A Föld napja.
 - Családi nap
 - Madarak és fák napja.
 - Versenyek, vetélkedők szervezése.
 - Az iskolai étkeztetés során adódó lehetőségek kihasználása.
 - Az iskolai környezet kampányszerű és következetes rendezése, szépítése.
 - A diákok kreativitását alapul vevő alkalmak.

2.9.9. Kapcsolatok, a továbbfejlődés lehetőségei

- Kommunikáció

A környezeti nevelés során nélkülözhetetlen a kommunikáció különféle lehetőségeinek alkalmazása. Legalább ilyen fontos azonban, hogy a nagy számú írott, hallott és látott média-irodalomban, mérlegelve tudjanak tanítványaink tájékozódni. Meg kell őket tanítani a szereplésre, fellépésre, az előadások módszertanának alapjaira. Végzett munkájukról adjanak számot szóban, írásban vagy akár más módon is.

- Kapcsolatok

A feladat komplex jellegéből következően nélkülözhetetlen a sokrétű együttműködés. Az iskola keretein belül szükség van a tanárok közös kiindulási pontjának meghatározására, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolatok keresésére.

Ezen felül figyelemmel kell kísérni az önkormányzati programokat, városi lehetőségeket.

Kunhegyesen lehetőség van például tájházak megtekintésére, építészeti emlékek megtekintésére, a vadászház és a vadásztársaság meglátogatására, a Hortobágyi Nemzeti Park, Tisza-tó közelségének kihasználására.

2.10 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Megtalálható az 1. számú mellékletben: Összesítő a Kunhegyesi Református Általános Iskola Funkcionális Taneszköz-jegyzékéről.

Az általános iskolai képzéshez szükséges taneszközöket tartalmazza a funkcionális taneszközjegyzék (megjelent: Művelődési Közlöny 1998. január 23. XLII. Évfolyam 2/II. szám). Az épületekre, a helyiségekre, a bútorzatra vonatkozó jegyzéket pedig az 1/1998. (VII.24.) OM. rendelet, illetőleg az e rendelettel módosított 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. sz. melléklete tartalmazza.

2007-ben tornatermet, 2008-ban műfüves sportpályát, 2009-ben négy új tantermet építettünk.

A taneszközök beszerzése az anyagi lehetőségek alapján fokozatosan történik, következő években folytatódik az intézményi költségvetés keretének felhasználásával.

Az intézmény az oktatást segítő eszközöket az egyes munkaközösségek kezelésébe adja. A különböző szakterületeken a munkaközösségek tagjai közösen használják az eszközöket és felszereléseket, melyekért külön felelősséget vállalnak a leltárfelelősök.

A munkaközösség-vezetők irányításával a munkaközösségek tagjai állítják össze az eszközök, felszerelések pótlására, beszerzésére vonatkozó listákat. Figyelemmel kísérik az oktatási eszközök beszerzését támogató pályázatokat. Beszereztünk pl.: magnókat, CD-lejátszókat, tévéket, videomagnókat, DVD-lejátszókat, laptopokat, projektort, digitális tananyagokat) Továbbra is próbáljuk számítástechnikai termünk gépeit és programjait a korszerű elvárások szerint fejleszteni, figyelemmel kísérjük ezen a területen is a pályázati lehetőségeket.

Rendkívül fontosnak tartjuk az idegen nyelvek hatékony oktatását biztosító eszközök körének bővítését, mivel kiemelt feladatnak tartjuk az idegen nyelvek hatékony tanítását

Minden tantárgy eszközeinek, felszerelésének beszerzése és korszerűsítése során alapvető szempontunk a szemléltetés és a tanulói aktivitás segítése.

Intézményünkben kiemelten fontos szerepet szánunk a könyvtárnak, melynek tagja minden diák. Folyamatosan fejlesztik a könyvtárosok az állományt feltáró katalógusokat (szak, betűrendes). Együttműködési megállapodásunk van a városi

könyvtárral Az ének-zene tantárgy tanítása során elektromos zongora, CD, DVD lejátszó, gitár, hanganyagok, kották, segédkönyvek segítik a szaktanár munkáját. Kiemelten kezeljük a sporteszközeink bővítését önerőből, pályázatok útján, támogatók révén.

2.11 A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei. Az iskola egyéb kapcsolatai

2.11.1. Célunk

Célunk a tanuló személyiségének harmonikus fejlesztése, melynek legfőbb feltétele a család és az iskola aktív együttműködése. Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség és az egymás iránti bizalom.

2.11. 2. Az együttműködés konkrét formái

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői munkaközösséggel.
- A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
 - Családlátogatás
Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
 - Szülői értekezlet
Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.

- Fogadóóra
Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás).
 - Nyílt tanítási nap
Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
 - Írásbeli tájékoztató
Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
- A szülői értekezletek, a fogadó órák, és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
 - A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.
 - A szülőkkel való együttműködést az iskolai szülői szervezet segíti. A tanulók jogai és kötelezettségei fölött a diákönkormányzat ill. a diákpresbitérium őrökdi.

2.11.3. Egyéb kapcsolatok

A nevelőtestület törekvése, hogy az iskola a kulturális élet részévé váljon, hogy szellemi értékeit bekapcsolja a város életébe.

A kialakított kapcsolatainkat a jövőben is ápolni fogjuk, együttműködésünkben törekszünk a kétoldalú fejlesztésre.

- A fenntartó testülettel korrekt együttműködést, jó munkakapcsolatot kezdeményezünk a szakmai önállóságunk megtartásával.
- Az óvodákkal a beiskolázás előkészítését végezzük el közös látogatások, nyílt napok, szülői tájékoztatók tartásával.
- A főiskolás, egyetemi hallgatóknak gyakorlási lehetőséget biztosítunk iskolánkban igény szerint.
- Tovább ápoljuk és szélesítjük nemzetközi kapcsolatainkat a nyelvtanulás és egymás kultúrájának megismerésére.
- A Rendőrkapitánysággal közlekedési versenyek, bűnmegelőzési előadások terén kezdeményezünk együttműködést.
- A Vöröskereszttel, a Városi Mentőszolgálattal, a Sarepta Református Idősek Otthonával a tanulók egészséges életmódját segítő tevékenységformák terén folytatjuk együttműködésünket (elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás).
- Tovább építjük a református iskolákkal meglévő jó kapcsolatainkat.

2.12. Hagományrendszer

Az intézményünkre jellemző arculat kialakításában nagy szerepet szánunk a hagyományoknak. Fiatal, iskola vagyunk, most kell megteremtünk azokat az elemeket, amelyek alapján kialakul a tanulók vonzódása az iskolához, ennek következtében terjed az iskola jó híre, közkedveltsége.

Az iskola hagyományrendszere a nevelési folyamat egyik leghatékonyabb eleme.

Hagyományrendszerünk legfontosabb elemei:

Ünnepségek:

- **Tanévnyitó istentisztelet** a református templomban
A 6. osztály szervezésében az 1. osztályosok köszöntése, részükre az iskola egyennykkendőjének felkötése. A 4. osztályosok ünnepélyes fogadalomtétele, jelvénytűzés.
- **Az aradi vértanúk napja**, október 6. A városi ünnepség szervezését iskolánk vállalta, amelyen részt vesznek az iskola osztályai.
- **Október 23.** – ünnepi istentisztelet.
- **Reformáció emlékünnepély:** istentisztelet a templomban.
Kiállítás rendezése a tanulók munkáiból az alsós munkaközösség irányításával. Ismertető a reformációról az 5. osztály előadásában.
- **Karácsonyi istentisztelet:** Műsort ad az irodalmi színpad. Minden gyereknek ajándék osztása.
- **Március 25-i** ünnepi istentiszteleten műsort ad az iskola színjátszó szakköre.
- **Pünkösdi istentisztelet, konfirmáció:** jelen van a beosztás szerint sorra kerülő osztály, a 6. osztály, mint a leendő konfirmálók, a 7.-es, konfirmáló osztály, és a 8. osztály.
- **Áldozócsütörtöki istentisztelet:** 9 órától részt vesz az iskola minden tanulója.
- **Anyák napi ünnepség:** édesanyák köszöntése a templomban.
- **Tanévzáró istentisztelet**
Jutalmak kiosztása: Talentum Díj, jutalomkönyvek. Ballagás a 7. osztály szervezésében.

Kulturális rendezvényeink:

- Minden év novemberében megrendezzük Adventi szavaló- és dicséreténeklő versenyünket az egyházmegye református iskolái részére.
- „Refi-gála”: jelenetekkel, különböző műsorszámokkal készülnek az osztályok. (kétévenként)
- Osztályok szeretetvendégségei (kétévenként)
- A reformáció napjára kiállítással készülnek az osztályok a tanulók munkáiból.
- Havonta budapesti színház- vagy szolnoki mozi látogatás szervezése.

Egyéb rendezvényeink:

- Egészségnap
- Mikulásnap
- Karácsonyváró

- Farsang
- Virágvasárnapon a 8.-osok emlékfa-ültetése
- Családi nap, gyermeknap
- Fordított nap
- Kézműves foglalkozások leendő elsősök részére
- 3 évenként a z 5.6.7. osztályosok 4 napos erdélyi kirándulása
- Vidám tanévbúcsúztató, bolond ballagás
- Évente osztálykirándulások
- Nyári táborok (országjáró, napközis)
- Úszótanfolyam

Minden hónapban megjelenik az iskolaújság újabb száma, amelyet minden tanulónk megkap. Ezeket a könyvtárban gyűjtjük az iskolatörténeti dokumentumok között.

A szülők és az iskola kapcsolatának hagyományai:

- Szülői értekezletek	- Családi nap
- Nyílt napok	- Szülői szervezet
- Családlátogatás	- Óvodai szülői értekezlet
- A ref. iskola bálja	- Kézműves foglalkozás óvodások és szüleik részére

A KUNHEGYESI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

3 Az iskola helyi tanterve

3.1 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, a tanórai foglalkozások óraszámai, az előírt tananyag és követelmény

3.1.1 Az oktatási rendszer szerkezete:

Iskolánkban az oktatás 1-8. osztályig kötelező és választható foglalkozások keretei között zajlik. A tantárgyak a *NAT ajánlása*, ill. a *református oktatás* igényeinek figyelembevételével kerültek kiválasztásra.

Az óraszámok kialakítása a Köznevelési törvény 52§-hoz, igazodva történik.

Az iskola pedagógiai programjában elfogadott óratervek alapján az igazgató minden év március 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a választható tantárgyokról. A tájékoztató tartalmazza a tantárgy nevét, heti óraszámát.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben a gyermeke tizennegyedik életévét eléri, gyermekével közösen gyakorolhatja. A tantárgyválasztás egy tanévre szól.

Kötelező órák száma évfolyamonként

1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
20+2	20+2	20+2	22,5+2	22,5+2	22,5+2	25+2	25+2

Választható órakeret évfolyamonként

1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
2	2	2	2	5,6	5,6	7,6	7,6

Választható órakeretből felhasznált órák száma évfolyamonként

1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
2	2	2	1,5	2	2,5	1,5	1

Választható tantárgyak

Alsó tagozat: angol,

matematika,
kéességfejlesztés

Felső tagozat: informatika,

testnevelés,
matematika,
egyházi ének,
felvételi előkészítő

Oktatási modulok -egészségtan

- hon és népismeret
- ember és társadalomismeret, etika
- mozgóképkultúra, és médiaismeret
- tánc és dráma

Nem szakrendszerű oktatás

Iskolánkban- a közoktatásról szóló törvény (1993. évi LXXIX. Törvény 8 § (3) bekezdése szerint- az oktatás alapozó szakaszában, 5-6. évfolyamon nem szakrendszerű oktatás folyik a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások összóraszámának 25%-ban.

Nem szakrendszerű oktatásba bevont tantárgyak 5-6. osztályban:

Magyar nyelv és irodalom	2 óra
Matematika	2 óra
Hittan	1 óra
Rajz	1 óra
Angol	1 óra
Összesen :	7 óra

Amennyiben a feljövő tanulócsoporthoz képe, indokoltá teszi a nevelőtestület döntése alapján ez az arány max. 50%-ig módosítható a megkezdett tanév első napjáig.

Amennyiben a tantestület indokoltnak látja, a készségfejlesztés hatékonysága érdekében bontott csoportban is oktathatja a tanulóit, ha az osztálylétszám meghaladja a 25 főt.

Csoportbontás esetén az oktatás max. két csoportban nívó és képességfejlesztő csoportban zajlik. A csoportok közötti átjárhatóság biztosított.

Kompetencia alapú oktatási csomagok bevezetése

A 2008/2009-ben kiírt TÁMOP 3.1.4-es **Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés innovatív intézményekben** című pályázat nyerteseként a 2009/2010- es tanévtől a következő vállalkozásoknak kell eleget tenni:

I. 2009/2010-es tanévben

1. Kompetencia alapú oktatás implementációja

A NAT szerinti kulcskompetencia-területek fejlesztését, újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazását támogató oktatási programcsomagok, taneszközök bevezetése, adaptációja.

a. Egy tanulócsoporthoz (3.b) a **Szövegértés-szövegalkotás** kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.

b. Egy tanulócsoporthoz (2.o) a **Matematika** kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.

c. Egy tanulócsoporthoz (4.o.) az **Idegen nyelvi** kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása

d. Egy tanulócsoporthoz (6.o.) az **Életpálya-építési** kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.

e. Tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban. (3.b.)

f. Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása egy évfolyamon. (6.o.)

g. Egy három hetet meghaladó projekt megszervezése.

h. Egy témahét megszervezése.

i. Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása Egy moduláris program megszervezése.

- j. Digitális tartalmak taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése, oly módon, hogy az implementációban érintett órák 25%-ban IKT eszközökkel támogatott tanóráként valósuljanak meg.
- 2. A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása.**
- 3. Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése, önálló intézményi innováció megvalósítása.**
 - a. Jó gyakorlatok átvétele.
 - b. Önálló intézményi innováció.

Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása.

A műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatását 6. évfolyamon Ember a természetben műveltségterületen vezetjük be, mely ezen az évfolyamon a természetismeret, és az egészségtan tantárgyat foglalja magába.

A pályázati eredmények fenntartását a projekt zárása után 5 évig biztosítjuk

A pályázatban leírt változások megkívánják a pedagógiai program és a helyi tanterv további módosítását, mely a programcsomagok megismerése, és a módszertani képzéseket követően folyamatosan történik.

Az óraterv kialakításánál figyelembe vettük a fenntartó és a szülők elvárását a nyelvoktatással és a számítástechnikával kapcsolatban. Így idegen nyelvet (angolt) tanítunk a nem kötelező órák keretében 1. osztálytól heti 1 órában, 4. osztálytól heti 3 órában, informatikát 5. osztályban heti 1 órában, 6.-ben heti 0.5 órában, a választható órák terhére. A felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás céljára az alsó tagozat minden osztályában heti 1 órát biztosítunk képességfejlesztés címen.

Eddigi tapasztalatunk az, hogy az osztályfőnöki órák nevelő hatására a továbbiakban is nagy szükség lesz, ezért a kötelező órák terhére megtartjuk az osztályfőnöki órákat felső tagozatban. 5. és 6. osztályban bevezetjük az egyházi ének tanítását.

A mindennapos testmozgás érdekében az alsó tagozaton heti 3 testnevelés órát tartunk. Azokon a napokon, amikor nincs testnevelés óra napi 30 perc játékos, egészségfejlesztő testmozgást biztosítunk a tanulók számára. Az erre fordítható idő minimálisan 15 perc, mely a tanítási órák részeként, ill. egy óraközi szünet időtartamának 50%-áig az óraközi szünet részeként valósulhat meg. E foglalkozások megszervezése és a napi órák közé való beépítése az osztálytanítók feladata.

A felső tagozat 5-6. évfolyamán 2,5, 7-8. évfolyamán 2 testnevelés óra a kötelező órák terhére, és 7-8. évfolyamon további 0,5 óra a választható órák terhére biztosítja a mindennapos testnevelés egy részét. A tanítási órákon felül további 8 sportköri óra áll a tanulók rendelkezésére mindennapos testedzés kielégítése céljából.

Az alsó és felső tagozat számára elkészült órahálók tartalmazzák az 1-4. évfolyam, és az 5-8.évfolyam tantárgyi rendszerét, és az óraszámokat

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 1-8 évfolyamra

Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és az óraszámok

Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.
Kötelező tanítási órák tantárgyai								
Hit- és erkölcsstan	2	74	2	74	2	74	2	74
Magyar nyelv és irodalom	8	296	8	296	8	296	7,5	277,5
Matematika	4,5	166,5	4,5	166,5	4	148	3,5	129,5
Idegen nyelv							3	111
Környezetismeret	1	37	1	37	1,5	55,5	1,5	55,5
Informatika							1	37
Ének-zene	1	37	1,5	55,5	1	37	1	37
Rajz	1,5	55,5	1	37	1,5	55,5	1	37
Technika életvitel	1	37	1	37	1	37	1	37
Testnevelés és sport	3	111	3	111	3	111	3	111
Kötelező órák összesen:	20 (+2)	740(+74)	20 (+2)	740(+74)	20(+2)	740(+74)	22,5(+2)	832,5(+74)
Nem kötelező (választható) tantárgy:								
Angol	1	37	1	37	1	37		
Matematika							0,5	18,5
Képességfejlesztés	1	37	1	37	1	37	1	37
Mindösszesen:	24	888	24	888	24	888	26	962

Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és az óraszámok

Tantárgy	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.	Heti órasz.	Éves órasz.
Hit-és erkölcsstan	1	37	1	37	2	74	2	74
<i>Hit és erkölcsstan nem szakrendszt. ó.</i>	1	37	1	37				
Magyar nyelv és irodalom	2	74	2	74	4	148	4	148
<i>Magyar nyelv és ir. nem szakrendszt. ó</i>	2	74	2	74				
Történelem és állampolgári ism.	2	74	2	74	2	74	2	74
Idegen nyelv (angol)	2	74	2	74	3	111	3	111
<i>Idegen nyelv (angol)nem szakr.ó.</i>	1	37	1	37				
Matematika	2	74	1	37	3	111	3	111
<i>Matematika nem szakrendszt. óra</i>	2	74	2	74				
Informatika			0,5	18,5	1	37	1	37
Természetismeret	1,5	55,5						
Ember a természetben			2,5	92,5				
Fizika					1,5	55,5	1,5	55,5
Biológia és egészségtan					1,5	55,5	1,5	55,5
Kémia					1,5	55,5	1,5	55,5
Földrajz					1,5	55,5	1,5	55,5
Ének-zene	1	37	1	37	1	37	1	37
Rajz	0,5	18,5			1	37	1	37
<i>Rajz nem szakrendszerű óra</i>	1	37	1	37				
Technika és életvitel	1	37	1	37	0,5	18,5	1	37
Testnevelés és sport	2,5	92,5	2,5	92,5	2	74	2	74
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	0,5	18,5
Hon-és népismeret (modul)	1	37						
Tánc és dráma (modul)			1	37				
Ember és társadalomismeret, etika (modul)					0,5	18,5		
Mozgóképkultúra és médiaismeret (modul)							0,5	18,5
Kötelező óraszám a törvény alapján	22,5(+2)	832,5 (+74)	22,5(+2)	832,5 (+74)	25(+2)	925 (+74)	25(+2)	925 (+74)
Nem kötelező választható tantárgy:								
Informatika	1	37	0,5	18,5				
Testnevelés					0,5	18,5	0,5	18,5
Matematika			1	37	1	37	0,5	18,5
Egyházi ének	1	37	1	37				
Felvételi előkészítő							1	37
Mindösszesen:	24,5 (+2)	980,5	25(+2)	999	26,5(+2)	1054,5	27(+2)	1073
Választható órakeretből megmaradt óraszám csop.bontásra, sportkörre	3,5 + 4. oszt. 0,5	128,5	3	111	6	222	5,5	203,5

3.1.2. Az előírt tananyag és követelmény

- Iskolánk a Református Pedagógiai Intézet által készített Református Kerettanterv tanterveit használja, kiegészítve a kompetencia alapú oktatás hozta változással.

Helyi tantervünk alapját a nevelőtestület által elfogadott tantárgyi rendszer képezi.

Az iskola óraterve, mint tartalmában, mint szerkezetében tükrözi az iskolában folyó oktató-nevelő munkát meghatározó pedagógiai elveket és célokat.

A helyi tantervünk tantárgyakra és követelményekre lebontott anyagát CD- formájában tároljuk.

3.2 *Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei*

3.2.1. Tankönyvek

- Figyelembe vesszük:
 - a szülők anyagi terhelhetőségét,
 - az életkornak megfelelő szemléltetést,
 - a tankönyv taníthatóságát,
 - a munkáltató jellegét,
 - a rendszerezettségét,
 - a tartósságát
 - megfelelő-e a kompetencia alapú oktatáshoz

- A megrendelés módja:

A szaktanár, vagy- ha létezik- szakmai munkaközösség javaslatot tesz, amit az iskola igazgatójának jóvá kell hagyni.

3.2.2. Tanulmányi segédletek, taneszközök

- A tanított tantárgyak tananyagának elsajátításához feltétlenül szükséges taneszközöket igényeljük tanulóinktól, illetve a szülőktől.
- Külön kiemeljük a megfelelő felszerelések beszerzése előtt a balesetvédelmi szempontokat.
- Az előző tanév befejezése előtt eljuttatjuk a szülőkhöz ezen eszközök jegyzékét.
- A tankönyvrendelés módját a tankönyvrendelési szabályzat tartalmazza.
- 1. sz. melléklet : Tankönyvrendelési Szabályzat

3.3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

- Magasabb évfolyamra léphet az a tanuló, aki teljesíti az adott tanév tantárgyi követelményeit.

Minderről az év végi értékelés ad tájékoztatást.

A negyedik-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább „elégséges” osztályzatot kell elérnie.

Az év végi osztályzat megállapításánál a nevelők a tanév során végzett tanulmányi munkát és a megszerzett eredményeket veszik alapul.

- A negyedik-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni a következő esetekben:
 - Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
 - Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
 - Egy tanév során 250 óránál többet mulasztott.
 - Magántanuló volt.
- Ha a negyedik-nyolcadik évfolyamon a tanuló bármilyen tantárgyból „elégtelen” év végi osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Ha nem él a tanuló ezzel a lehetőséggel vagy nem sikerül a javítóvizsga, az évfolyamot kötelees megismételni.
- Ha első-harmadik évfolyamon valaki „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap év végén, a pedagógusnak a szülővel együtt fel kell tárnia ennek okait és együtt kell megállapodni a teendőben, melyek a gyermek fejlődését a kívánt irányba terelik.

3.4 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének

követelményei és formái

3.4.1. A számonkérések formái

- Írásbeli beszámoltatás
A különféle lehetőségekkel részletesen foglalkozik a 3.8. pont.
- Szóbeli felelet, amely egy tanórai anyag számonkérésére szolgál általában, de kiterjedhet a régebben tanult tananyagra is.
- Egyéb lehetőségek, melyek közül néhányat megemlítünk:

- Főleg a készségtárgyaknál alkalmazunk gyakorlati jellegű beszámoltatási formákat: mozgások, ének, kézimunka, számítógép segítségével készült összeállítások.
- Önálló felkészülés alapján történő tanulói kiselőadás.
- Csoportos felkészülés alapján bemutatott szóbeli, írásbeli, esetleg más lehetőségeket használó munka.

3.4.2. A számonkérésekkel szemben támasztott követelmények

- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból tanulónként havonta az érdemjegyek száma el kell, hogy érje a heti óraszám felét. Ha a heti óraszám egy, akkor is havonta legalább egy érdemjegyet kapjon a tanuló.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzet útján. A bejegyzéseket az osztályfőnök havonta ellenőrzi, az esetleges hiányokat pótolja.
- A tanulók tanulmányi munkájának egységes értékelése érdekében az írásbeli munkák pontszámainak átváltását a következő arányok alapján végzik a szaktárgyakat tanító nevelők.
 - elégtelen (1) : 0 – 33 %
 - elégséges (2) : 34 – 50 %
 - közepes (3) : 51 – 75 %
 - jó (4) : 76 – 90 %
 - jeles (5) : 91 – 100 %

A feladatsorok nehézségétől függően az arányok változtathatók.

Első évfolyamon az értékelés a fenti arányokat figyelembe véve az életkornak megfelelő jelzésekkel történik.

- A félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, valamint a kötelező és választható tanórai foglalkozások eredményei kerülnek minősítésre.

3.4.3. Belső mérési rendszer

Iskolánk a félévi és év végi felmérések során nagy hangsúlyt fektet néhány alaptantárgy eredményeinek feldolgozására.

Iskolánkban a következő mérési értékelési rendszert alkalmazzuk:

1. osztály

Alapkészségek állapota: -dislexia előrejelző gyorsteszt

Difer / azoknál a tanulóknál, ahol az előbbi teszt gyenge eredményt mutatott/

1-4. osztály

Minimum és optimum mérések

2-4. osztály

Figyelem és koncentráció képesség

3-4. osztály

Kompetencia típusú mérések

5-8. osztály

Minimum és optimum mérések

Kompetencia típusú mérések

A mérések pontos rendszerét, módját, időpontját, felelősöket és ellenőrzést végző személyeket a *Tanulói mérési-értékelési rendszer* tartalmazza.

2. számú melléklet: Tanulói mérési-értékelési rendszer

A mérés során kapott eredményeket az iskolavezetés táblázatos formában összegyűjti, és elemzi. Amennyiben az eredmények elmaradnak a várttól, az iskolavezetés, a munkaközösség-vezető és az osztálytanító közösen elemzik az okokat, megvitatják a fejlesztés lehetőségeit.

A kompetencia típusú feladatok eredményeiről a tanítók, és szaktanárok a félévi, ill. év végi értekezletek folyamán beszámolnak. Jelzik az osztályban tanító kollégáknak hol, mire kellene nagyobb hangsúlyt fektetni, mely feladattípusokat oldják meg könnyen a tanulók, és melyek okoznak problémát.

3.5A tanulói magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének formája és követelménye

3.5.1. Magatartás

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk, minden esetben szöveges formában.

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- Példás (5) az a tanuló, aki:
 - a házirendet betartja;
 - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
 - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
 - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
 - tisztelettel;
 - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
 - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
 - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
 - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

- Jó (4) az a tanuló, aki:
 - a házirendet betartja;
 - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
 - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
 - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
 - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
 - nincs írásbeli intője vagy megrovása.

- Változó (3) az a tanuló, aki:
 - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
 - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
 - feladatait nem minden esetben teljesíti;
 - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
 - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
 - igazolatlanul mulasztott;
 - osztályfőnöki intője van.
 - a reggeli áhítatokról, és kötelező Istentiszteletekről az osztályfőnök engedélye nélkül távol marad

- Rossz (2) az a tanuló, aki:
 - a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
 - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
 - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
 - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
 - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
 - több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
 - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.5.2. Szorgalom

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk, minden esetben, szöveges formában.

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- Példás (5) az a tanuló, aki:
 - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
 - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
 - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
 - munkavégzése pontos, megbízható;
 - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;

- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- Jó (4) az a tanuló, aki:
 - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
 - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
 - a tanórákon többnyire aktív;
 - többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
 - taneszközei tiszták, rendezettek.
- Változó (3) az a tanuló, akinek:
 - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
 - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
 - felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
 - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
 - önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Hanyag (2) az a tanuló, aki:
 - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
 - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
 - tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
 - feladatait többnyire nem végzi el;
 - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
 - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
 - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.5.3. Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái.

- Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
 - szaktanári dicséret,
 - napközis nevelői dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret,

- nevelőtestületi dicséret,
- fenntartói dicséret.

- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
 - szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

3.5.4. Büntetés

A figyelmeztetések fokozatai:

- *Szaktanári figyelmeztetés:* A tanórát gyakorta zavaró magatartásért, a tantárgyra vonatkozóan a tanulói kötelezettségek elmulasztásáért, az ellenőrző többszöri otthon hagyásáért.
- *Osztályfőnöki figyelmeztetés:* Gyakori tanulmányi és magatartási kötelezettségek elmulasztásáért, a házirend megsértéséért, igazolatlan hiányzásért.
- *Napközis nevelői figyelmeztetés:* A napköziben, ebédlőben több alkalommal előforduló rendzavarásért, illetlen viselkedésért.
- *Igazgatói figyelmeztetés:* A házirend sorozatos megszegéséért, a többi tanulóra veszélyes magatartásért, a nevelőkkel szembeni súlyos tiszteletlenségért.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, melytől indokolt esetben el lehet térni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A közoktatási törvény 76-77. paragrafusai szabályozzák a tanulók fegyelmi és kártérítési felelősségét.

Ezek alapján a fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik iskolába

-eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától

-kizárás az iskolából.

A fegyelmező intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetébe és az osztálynaplóba be kell írni.

3.6 A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formája és követelményei

3.6.1. Félévi és év végi minősítés

- Az első, a második és a harmadik évfolyamon félévkor és év végén, valamint a negyedik évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét szövegesen értékeljük.

Fejlődésének üteme félévkor a következők egyike lehet:

- kiválóan halad
- jól halad
- megfelelően halad
- felzárkóztatásra szorul.

Teljesítményének minősítésére év végén a következő kifejezések használhatók:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Az osztályzatra való átváltás szabályait az iskolaváltás esetére határoztuk meg.

A szöveges értékelés mellett félévkor és év végén tantárgyi dicséretet kaphatnak a tanulók, illetve a bizonyítvány gyenge rovatába az a tantárgy kerül beírásra, amelyből a tanuló gyengén teljesített.

- A negyedik évfolyamon év végén, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók előmenetelét osztályzattal minősítjük:
 - jeles (5)
 - jó (4)
 - közepes (3)
 - elégséges (2)
 - elégtelen (1).

Negyedik évfolyam végétől a nyolcadik évfolyam végéig tantárgyi dicséretet kaphatnak a tanulók.

A félévi értékelésnél „5d” jelölést használunk az értékelő naplóban és a tájékoztató füzetben is.

Év végén az értékelő naplóban „K” betűvel jelöljük, a bizonyítványba pedig „kitűnő” minősítést írunk.

- Első-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a legalább hat tantárgyi dicsérettel rendelkező tanulók nevelőtestületi dicséretben részesülnek.

3.6.2. Értékelés tanév közben

- Tanév közben első évfolyamon a tanulók teljesítményét nem érdemjeggyel, hanem az életkornak megfelelő jelzésekkel értékeljük.
- Második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményének értékelése érdemjegyekkel történik:
 - jeles (5)
 - jó (4)
 - közepes (3)
 - elégséges (2)
 - elégtelen (1).

3.6.3. A modulok értékelése

Hasonlóképpen történik, mint a tantárgyak értékelése.

3.6.4. Dokumentáció

Első-nyolcadik évfolyamon az évközi és a félévi értékelés az értékelő naplóba és a tájékoztató füzetbe kerül.

Az év végi értékelés az értékelő naplóba, a bizonyítványba és az anyakönyvbe íratatik.

3.7A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

3.7.1. Az OM Testnevelési Bizottsága által összeállított és a testnevelést tanító kollégák által elvégzett motoros tesztek

- Ülésben előrenyúlás (hajlékonysági teszt)
- Helyből távolugrás (dinamikus láberőt mérő teszt)
- Felülések (törzsérőt mérő teszt)
- Függes hajlított karral (funkcionális karerőt mérő teszt)
- 10x5 méteres ingafutás (futási sebességet, függeséget mérő teszt)
- Állóképességi ingafutás (kardio-respiratorikus állóképességi teszt)

A próbák leírását és értékelési rendszerét az Oktatási Minisztérium által a 2000. évben kiadott Útmutató a tanulók fizikai állapotának méréséhez, minősítéséhez c. kiadvány tartalmazza.

A próbákat a tanulók minden évfolyamon, a tanév elején (szeptemberben) és a tanév végén (májusban) végzik.

3. 7. 2. Az iskolaorvos által végzett ellenőrzések és vizsgálatok

- Súlymérés
- Magasságmérés
- Vérnyomásmérés

Az iskolaorvos a vizsgálatokat évente végzi.

3. 7. 3. Az információk további útja

- Az iskolában és az iskolaorvos által végzett vizsgálatok, próbák eredményeit megkapja a másik fél is.
- A tesztek eredményeit az országos központba küldjük, ahonnan a feldolgozott adatokat elérhetővé teszük.
- Mindezek alapján képet kaphat az iskola a tanulók:
 - országos összehasonlítás szerinti eredményeiről,
 - önmagukhoz képest való fejlődéséről,
 - saját teljesítőképességének és teljesítményének viszonyáról.

3.8 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe

A tanulók eredményes felkészülése érdekében, annak ellenőrzéseként írásbeli számonkéréseket is alkalmazunk a tanév során.

- Az írásbeli beszámoltatás formái:
 - szintfelmérő dolgozatok,
 - témazáró dolgozatok,
 - írásbeli feleletek.
- Az írásbeli beszámoltatás rendje, korlátai:
 - A szintfelmérő dolgozat írása egy félév vagy egy teljes év ismeretanyagának számonkérésére szolgál.
 - A témazáró dolgozat egy témakör írásbeli számonkérését jelenti.
 - Az írásbeli felelet egy tanóra anyagának írásbeli számonkérésére szolgál.
 - A dolgozatokról a tanulók azok megírása előtt legalább 3 nappal értesüljenek.
 - Egy nap 2 dolgozatnál több nem íratható egy osztályban. Amennyiben egy nap ennél több megírására kerülne sor, az osztály az osztályfőnökön keresztül jelezzen a szaktanároknak, akik egyeztetés után íratják meg a dolgozatokat.
 - Az írásbeli feleletek számára korlátozást nem vezetünk be.
- Az értékelésben betöltött szerepük:
 - Az előzőekben felsorolt számonkérési formák közül a félévi és év végi értékelésbe a dolgozatok hangsúlyosabban számítanak be.

3.9 Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Iskolánkban a házi feladatokkal kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesüljenek.

- Az első-második évfolyamon:

Szünetek idejére kaphatnak a tanulók házi feladatot, de egyik óráról a másikra esedékes feladaton túl többet nem.

- A harmadik-nyolcadik évfolyamon:

A hétvégékre kaphatnak írásbeli és szóbeli házi feladatot is a tanulók.

- A tanítási szünetek idejére:

A szokásos (egyik óráról a másikra feladott) feladatokon túl nem kaphatnak sem szóban, sem írásban több házi feladatot.

Záradék

- A program érvényessége:
 - Iskolánk pedagógiai programja 4 évig érvényes.

- A program nyilvánossága:
 - A program megtalálható

- az iskola fenntartójánál,
- az iskolai könyvtárban, ahol a szülők és a diákok is megtekinthetik,
- a nevelői szobában,
- az irattárban,
- a Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatalában.

- Módosítás:

Az iskola pedagógiai programjának módosítását indoklás mellett kezdeményezheti az igazgató, az iskolavezetőség, az egyes munkaközösségek, munkacsoportok. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal dönt a javaslatról (Jelenlévők 50%-a+1 fő). Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

Kunhegyes, 2009. augusztus 31.

Baranya Pálné
igazgató

A KUNHEGYESI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
HELYI TANTERVÉNEK
TANTÁRGYI ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZERE

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI KERETTANTERVE

2005

2005. évi módosítása készült:

- Magyarországi Református Egyház Zsinatának 2001. május 9-én
elfogadott kerettanterve és
- az Oktatási Minisztérium által kiadott 17/2004. számú rendelet
1.számú melléklete alapján.

Szerkesztette: Berényi Györgyné

2005.

A Kunhegyesi Református Általános Iskola helyi tanterve
a Magyarországi Református Egyház Általános Iskolai kerettantervének
kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó kiegészítésekkel bővített változata

A Magyarországon működő református általános iskolák az érvényben lévő állami közoktatási törvény és a Magyar Református Egyház Közoktatási Törvénye alapján működő intézmények.

Célkitűzésükben, küldetésükben a magyar református pedagógiai gondolkodás évszázadok során kikristályosodott elvei fogalmazódnak meg.

Ezek az alábbiak:

1. A szószék és a katedra közös célt szolgál. Az utóbbi feladata, hogy Isten dicsőségét hirdesse, amint az a művészetben, tudományban, természetben megnyilatkozik.
2. Isten személyesen szólítja meg az embert. A tanárnak tudnia kell, hogy minden tanuló önálló személyiség, s így mindegyikükhöz külön út vezet.
3. A Teremtő talentumokkal ajándékozta meg az embert. Az iskola feladata, hogy segítse a diákokat ezek felismerésében, s ráébressze az ezzel járó felelősségre. A tehetségével való szerény, de okos gazdálkodás a református iskola diákjaiban szilárd hivatástudatot és munkaerkölcsöt kell, hogy kialakítson.
4. A reformátori szemlélet szerint hivatás és hivatás között nincsen rangsor, különbséget e téren csupán a hivatás betöltésének mértéke jelenthet.
5. Reformátoraink vallották, hogy nemcsak az egyénnek, hanem egész közösségeknek, népeknek is Istentől rendelt küldetésük van. A református iskola ennek jegyében osztozott és osztozik a nemzeti sorskérdésekben.

KERETTANTERV AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS BEVEZETŐ ÉS KEZDŐ SZAKASZÁRA
(1-4. évfolyam)

Célok és feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyvá teszi saját környezetét, a természetet, a társas kapcsolatokat, majd a

tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában - élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanuláshoz, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A pedagógus mintaadása és irányítása mellett megerősíti a keresztyén magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret

A kezdő iskolaszakasz bevezető időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet és tevékenység váltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni.

A tanító biztosságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, a feladatokkal való megküzdés élményét, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, s ne végzetes kudarcként, hanem hasznosuló tanulással éljék meg sikertelen próbálkozásaikat is.

A sokféle közös tevékenységben való részvétellel sajátíthatják el a gyerekek leginkább azokat az alapvető magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyulásukat, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét.

Hon-és népismeret

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak e fejlesztési terület irányában. Ezért is olyan fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést - célirányosan használjon fel ahhoz, hogy a haza és egyház fogalmát megtöltse tartalommal. Gondoskodjon a nemzeti és keresztyén kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti és református hagyományok ápolására. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a saját vallási hovatartozás biztos alapjáról szemlélt a hazánkban élő felekezetek, nemzetiségek, népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása.

A jól megalapozott keresztyén és nemzeti azonosságtudatra épülhet fel **az európai azonosságtudat, az egyetemes kultúra** iránti fogékonyság, mert a gyerek olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába jut, amely a későbbiekben utat nyithat és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez.

Környezeti nevelés

Az iskolába lépő kisgyerek az óvodából sok olyan hasznos tapasztalatot, élményt és érzelmi alapvetést hoz, amelyik megalapozza az alsó tagozat tudatosító, attitűdformáló, szokásalakító tevékenységét a környezettudatos magatartás formálásához.

A kisiskolások környezeti nevelésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek.

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

A bevezető és a kezdő iskolaszakasz tanulási tevékenységeinek egyik leglátványosabb eredménye az új nyelvhasználati módok, az olvasás és az írás megtanulása és használatának eszközzé fejlesztése. Tekintettel arra, hogy a nyelvhasználati módok megtanulása egymásra épül, fejlesztésük pedig szorosan egymáshoz kapcsolódik, a velük való foglalkozás helyes arányainak kialakítása különös figyelmet igényel a tanítótól.

A különböző nyelvhasználati módok tanulásának pszichológiai és szociokulturális feltételeiben igen jelentős eltérések tapasztalhatók a tanulók körében. Ezért súlyos hiba, ha a tanítás feszített tempójú, egységes haladási ütemet vár el a tanulóktól, nincs tekintettel eltérő jellemzőikre, fejlesztési szükségleteikre. Az olvasás és az írás, valamint a szövegalkotás tanulásának kezdeti időszakában a szokásosnál is nagyobb szerepe van az egyéni különbségek figyelembevételének, a differenciált fejlesztésnek. Ilyen módon érhető el, hogy az olvasás, a szóbeli és az írásbeli önkifejezés élmény, örömteli tevékenység lehessen a gyermeknek.

Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók saját olvasatuk szerint értelmezhesék a szöveget, kapjanak ösztönzést arra, hogy felépítsék magukban annak képi világát. Az értő olvasás fejlődésében fontos lépés az a tapasztalat, hogy a szöveg nemcsak irodalmi élményt nyújthat, hanem ismeretforrás is, s az így megszerzett tudás felhasználható újabb feladatok megoldásához.

Az anyanyelv emeltebb igényű használatának megalapozása is kisiskolás korban veszi kezdetét az ösztönös nyelvhasználat tudatosítási folyamatainak beindításával.

A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások használatának és felhasználhatóságának korai megtapasztalása, s ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével.

Tanulás

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszhető leginkább. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőtt kori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.) is.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) alakításának megindítása is hozzá tartozik.

Testi és lelki egészség

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékokra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek testi fejlődését és otthoni nevelését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségekben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítségével indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), attitűdformálás, magatartási minták közvetítése a cél. Továbbá olyan személyiségvonások fejlesztése, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. feladattudat, a gyermek önmagáért és környezetéért érzett felelőssége, az együttműködés képessége, a közösség ügyei iránti érdeklődés, figyelem és tenniakarás, a véleménynyilvánítás igénye, a tolerancia, a türelem alapjai). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének - alsó tagozatra meghatározott - fejlesztési tartalmait belefoglalja a fenti tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
<i>Magyar nyelv és irodalom</i> <i>Ember és társadalom</i>	Magyar nyelv és irodalom

<i>Művészetek: (Dráma és tánc)</i> <i>Informatika (Könyvtári informatika)</i>	
<i>Matematika</i>	Matematika
<i>Informatika</i>	Informatika
<i>Élő idegen nyelv</i>	Idegen nyelv
<i>Ember a természetben</i> <i>Ember és társadalom</i>	Környezetismeret
<i>Művészetek</i> <i>Ember és társadalom</i>	Ének-zene
<i>Művészetek</i>	Rajz és vizuális kultúra
<i>Életvitel és gyakorlati ismeretek</i> <i>Ember és társadalom</i> <i>Ember a természetben</i>	Technika és életvitel
<i>Testnevelés és sport</i>	Testnevelés és sport

A kerettantervi ajánlás szerkezete

Az egyes tantárgyak tantervei évfolyamokra bontva jelenítik meg, a fejlesztési követelmények megvalósítását szolgáló, ajánlott **tanulói tevékenységeket** és azokat az ajánlott **tartalmakat, témaköröket**, amelyek a tevékenységek keretét adják. Az első két tanévet egy fejlesztési szakasznak tekintve a kerettanterv csak a második évtől határoz meg elvárható fejlesztési eredményeket. A második és a harmadik évfolyam végén **a következő tanévi fejlesztés feltételeit**, a 4. évfolyam végén pedig a **továbbhaladás feltételeit** írja le. A tananyagtartalom bősége lehetőséget ad több és kevesebb óraszám meghatározására a tantárgyak esetében. Az iskola órahálójának megfelelően dolgozza fel az adott óraszámnak megfelelő tartalmat. Pl. magyar nyelv és irodalom esetében az ajánlott és kötelező művek a református kerettanterv anyagai, a Szerzők és művek címszó alatt a kerettantervi rendelet ajánlása szerepel. A tananyag konkrét iskolai tartalmát a tanulók ismeret és képességszintjéhez, valamint az óraszámokhoz lehet igazítani.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

A fejlesztésközpontú pedagógiai gyakorlatban a tanulói tevékenységek és teljesítmények, valamint a tanulók fejlődésmenetének értékelése a fejlesztési követelmények mentén történik. Abból indul ki, hogy a tanuló hol tart a fejlődés folyamatában. Rámutat az eredményekre, valamint a hiányosságokra és útmutatást ad a továbblépéshez, hogy a tanuló minél inkább megközelíthesse a kimeneti elvárásokat. A jó értékelés tehát értékrendet közvetít, segítve ezzel az elvárások megértését, értelmezését, és ösztönzést ad a teljesítéshez.

A kisiskolás korosztály fejlesztésében különösen fontos szerepe van a fejlesztő értékelésnek, mely végigkíséri a tanulás folyamatát, és döntő többségében szóbeli, szöveges értékelés. Elsősorban a tanító feladata, de értékelhetik egymást vagy önmagukat is a tanulók. Az írásbeli feladatok azonnali kijavítása és javíttatása a fejlesztés meghatározó feltétele. Itt is bevonhatók az értékelésbe a tanulók, azonban a tanító írásbeli szöveges észrevételei, megjegyzései, melyek fejlődésüket segítő lényeges szempontokra irányítják a tanulók figyelmét, semmivel nem pótolhatók. Ezekre a folyamatos szóbeli és írásbeli értékelésekre épülnek a félévi és tanév végi szummatív értékelések. A közoktatási törvénynek megfelelően (1.:70.§) írásban és szövegesen kell értékelni a tanulókat az alsó tagozat valamennyi évfolyamán félévkor, és az első három tanév végén.

A szó-és írásbeli szöveges értékelések kialakításához, a negyedik évfolyam második félévében pedig az érdemjegyekkel, illetve az osztályzatokkal való értékeléshez. Az itt felsorolt értékelési szempontok mindegyikére természetesen nem kell kitérnie a tanítónak, amikor személyre szólóan értékeli tanítványait. Szükség szerint válogathat, rangsorolhat, súlyozhat az adott időszak, illetve az adott tanuló fejlesztési szükségleteihez igazodó prioritások figyelembevételével.

Az 1-4. évfolyam kötelező és választható tantárgyainak és óraszámainak rendszere a 3.1.1. pontban található.

II.

KERETTANTERV AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS ALAPOZÓ ÉS FEJLESZTŐ SZAKASZÁRA (5-8. évfolyam)

Célok és feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését.

Az 5-6. évfolyamon - az 1-4. évfolyamhoz hasonlóan - továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Ez a szakasz - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől (a fejlesztő szakaszban) viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli a kommunikációs, a narratív, a döntési, a szabálykövető, a lényegkiemelő, az életvezetési, az együttműködési, a problémamegoldó, a kritikai, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezt a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékére.

Az alapozó és fejlesztő szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a **keresztyén** közösség működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ezekben a szakaszokban is kiemelkedő feladata a nemzeti és református hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti és keresztyén azonosságtudatot, képviseli az egymás

mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az 5-8. évfolyam, szervesen folytatva az 1-4. évfolyam munkáját olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló **tanulási környezetet** szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely **fokozza az** őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető **erkölcsi, etikai normák** iránti fogékonyságot. A Nemzeti alaptantervben megnevezett **nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre **kompetensebbnek** érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Ennek érdekében a Nemzeti alaptanterv műveltségi területein a nevelés és oktatás pedagógiai szervezését a **tanuló ember szempontjából** közelítsük meg, és törekedjünk a tanulók ön- és világszemléletének folyamatos formálására.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, **nemzeti, keresztyén kultúránk** nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar református történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Segítsük elő a harmonikus és **felelősségteljes** kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Európa a magyarság és a keresztyénség tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket a reformáció történetének európai helyszíneiről, eseményeiről. Az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Tájékozódjanak Európa vallási térképén. Ismerjenek európai keresztyén, elsősorban református szervezeteket. Diákként és felnőttként magyar református identitásukat megőrizve tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. **Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.**

Tanulóink már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az **egyetemes emberi civilizáció** legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, de eközben saját hovatartozásuk értékeit ne veszítsék el. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók **környezettudatos magatartásának**, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a **társadalmak fenntartható fejlődését**.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információs és kommunikációs kultúra a megismerést, az eligazodást, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálása, felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, felhasználása, közvetítése, alkotása.

Kiemelt feladat a **megismerési képességek fejlesztése**, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere.

A közoktatás egész időszakában minden műveltségi területen nagy gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az **elektronikus média** hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

Az információs és kommunikációs kultúra részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője.

Tanulás

A tanulás a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretszajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. Az **eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítása**, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában: az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az **iskola könyvtára és informatikai bázisa**. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A **könyvtár használata** minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit - az önálló ismeretszerzés érdekében - a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az **informatikai eszközök** és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos **tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait**. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és ruházza fel azokat életszerű tartalommal. Törekedjen a **gondolkodási képességek**, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, a mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a **pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak** a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés - leggyakoribb, egészséget, testi épiséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Mutassanak rá, hogy az ember felelős a teremtett világért, hiszen Isten ránk bízta, hogy őrizzük és műveljük azt. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az **iskolai környezet** is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaeorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak,

lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a **munka világról**. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A pályaaorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelt figyelmet igényel a **rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége** egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a **szociális és társadalmi kompetenciák** tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segíttéssel, együttműködéssel, vezetéssel és az ember egyéni adottságaival, táltumaival kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a **társadalmi-állampolgári kompetenciák** körét is meghatározni, nevezetesen a jogaikat érvényesítő, a világi és egyházi közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztésével.

A Nat műveltségterületeinek megjelenése az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszerében

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének - 5-8. évfolyamra meghatározott - fejlesztési feladatait belefoglalja a tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	Magyar nyelv és irodalom (dráma)
<i>Élő idegen nyelv</i>	Idegen nyelv
<i>Matematika</i>	Matematika
<i>Ember és társadalom</i>	Történelem és állampolgári ismeretek (hon és népismeret) Ember és társadalomismeret, etika
<i>Ember a természetben</i>	Természetismeret Fizika Biológia és egészségtan Kémia Egészségtan

<i>Földünk - környezetünk</i>	Földrajz
<i>Művészetek</i>	Magyar nyelv és irodalom (dráma) Ének-zene, Rajz Mozgóképkultúra és médiaismeret Testnevelés és sport (tánc)
<i>Informatika</i>	Informatika
<i>Életvitel és gyakorlati ismeretek</i>	Technika és életvitel
<i>Testnevelés és sport</i>	Testnevelés és sport (tánc)

Az 1-4. évfolyam kötelező és választható tantárgyainak és óraszámainak rendszere a 3.1.1. pontban található.

A részletes tananyag és követelményrendszert CD formájában tároljuk.

A nem szakrendszerű oktatás megszervezése az 5-6. évfolyamon

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX törvény (a továbbiakban kt.) 8. §-a határozza meg a nevelő-oktató munka pedagógiai szakaszait. A bevezető és a kezdő szakaszban – az 1-4. évfolyamon – nem szakrendszerű oktatás keretében kell az oktatást megszervezni, míg az alapozó szakaszban – az 5-6. évfolyamon – részben nem szakrendszerű oktatás, részben szakrendszerű oktatás keretei között. Az oktatás szervezés hazánkban általánosan elterjedt gyakorlatán változtatott a kt. Előírásait módosított 2003. évi LXI. Törvény, amely előírta, hogy a kötelező tanórai foglalkozások 25-50 %-ában nem szakrendszerű oktatást kell szervezni az 5-6. évfolyamokon. A kt. 2006. évi LXXI. Törvénnyel történt módosítása a nem

szakrendszerű oktatásra az 5-6. évfolyamokon felhasználható időkeretbe bevonta a kötelező tanórai foglalkozásokat is. Az iskoláknak a helyi tantervükben kell meghatározni, hogy a kötelező és nem kötelező időkeret mekkora hányadát fordítják szakrendszerű és mekkora hányadát nem szakrendszerű oktatásra – a törvényben meghatározott keretek között.

Az 5-6. évfolyamon (az alapozó szakaszban) a rendelkezésre álló tanítási időkeret 25-50 %-át nem szakrendszerű oktatás keretében, az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának a növelésére kell fordítani a kt.8.§ (3) alapján. A törvényhely arra ad lehetőséget, hogy az alapozó funkciók tanítása az alapozó szakaszban az 5-6. évfolyamokon a korábbinál több időben folyhassék, és esélyt adjon arra, hogy eredményesebb is legyen. A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokra rendelkezésre álló időkeret fennmaradó 75-50 %-ában pedig a korábbi évek gyakorlatához képest csökkent időben kezdődhet el, illetve folytatódhat a tantárgyi (szakrendszerű) tanítás az 5-6. évfolyamon.

A kt. 133. § (1) bekezdése alapján, az 5-6. évfolyamon első ízben a 2008/2009. tanévben, majd azt követően 5-6. évfolyamokon felmenő rendszerben kerül megszervezésre a nem szakrendszerű oktatás.

Szakrendszerű az oktatás, ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat (továbbiakban együtt tantárgy) több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja.

Nem szakrendszerű az oktatás, ha a tanulók részére a tantárgyakat, illetve a tantárgyak nagyobb körét egy, tanítói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja (kt. 121. §(34))

A törvényi előírás értelmében az 5. és 6. évfolyamon a tanítói (alsó tagozatos) tanulásszervezés teret és időt nyer, és a tanári (felső tagozatos) tanulásszervezéssel egységet alkotva jelenik meg. /Nemzeti Alaptanterv. Melléklet a 202/2007 (VII.13.) Korm. rendelethez. VI. rész / Az 5-6. évfolyam (alapozó szakasz) funkciója elsősorban az iskolai tanulóhoz szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek megalapozása. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás (és a tanítás folyamatának) erőteljes tagolódása, mely megköveteli az ilyen típusú tanulóhoz szükséges és ehhez rendeződő képességnyalábok, kompetenciák célzott megalapozását. /NAT. VII. rész/

A törvényi előírásnak megfelelően 5-6. évfolyamon képesség-készségfejlesztésre kell fordítani az óraszám minimum 25 %-át. Ez a két évfolyamon 7-7 órát jelent.

A nem szakrendszerű oktatás óraszámának megosztása:

Magyar:	2 óra
Matematika:	2 óra
Hit- és erkölctan:	1 óra
Idegen nyelv:	1 óra
Rajz:	1 óra

A 2008/2009-es tanévtől a tanmeneteknek kell tartalmazniuk 1-1 óra anyagát. Ez azt jelenti, hogy a nem szakrendszerű órák anyagaiban a készség-és képességfejlesztés kell, hogy előtérbe kerüljön.

A tanár részvétele a nem szakrendszerű oktatásban:

A kt. –ről szóló törvény 17. § (8)-as bekezdése szerint a tanár akkor vehet részt 2008/2009-es tanévtől a nem szakrendszerű oktatásban, ha teljesíti az akkreditált pedagógus továbbképzés

keretében előírt 120 órás továbbképzés feltételeit. A tanár a szakjának megfelelő nem szakrendszerű oktatásban 1-6. évfolyamig vehet részt a továbbképzés teljesítésével.

A tanító részvétele a nem szakrendszerű oktatásban:

A tanító 1-4. évfolyamokon a tanítói képesítése alapján szerzett jogot a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre. Az 5-6. évfolyamokon akkor jogosult a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre, ha a tanítói diploma mellett szerzett valamely tantárgyból szakkollégiumi végzettséget. Amennyiben nem rendelkezik ilyen végzettséggel, úgy a pedagógus továbbképzés keretében el kell, hogy sajátítsa a 11-12 éves korosztály neveléséhez-oktatásához szükséges ismereteket.

Átmeneti szabályok a kt. 120. § (20) bekezdése a pedagógus munkakörök betöltéséhez átmeneti szabályokat állapít meg. A tanár abban az esetben, ha 2004. szeptember 1-ig legalább 5 éves tanítási gyakorlatot szerzett a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre. Vagyis 2013. augusztus 31-ig lehet kitolni a nem szakrendszerű oktatásban való részvételhez szükséges pedagógus továbbképzés teljesítését.

Cél: alapozó szakasz kiterjesztése 6. évfolyam végéig, differenciált fejlesztés, felzárkóztatás. A nem szakrendszerű oktatás egyik fontos feladata, hogy kezelni tudja az eltérő tanulói fejlettségi szintet, és megadja a lehetőséget ahhoz, hogy a tanuló beérje társait, felzárkózzon az átlaghoz, meghatározott időn belül elérje a helyi tanterv elvárt követelmény szintjét.

Módszerek: pl. páros munka, differenciált csoportmunka, tanulói visszajelzés, szöveges értékelés következetes alkalmazása, kooperatív tanulás

Oktatásszervezési eljárás: hagyományos tanóra (az évenkénti felülvizsgálat során lehetőség van más választásra: projekt, modul, erdei iskola, témahét, integrált tantárgy)

Csoportszervezési eljárás: Minden év augusztusában a helyzetelemzést végző pedagógusok (igazgató, 4. osztályos tanító néni, nem szakrendszerű oktatást végző pedagógusok) döntése értelmében a képzés folyhat: osztálykeretben, osztály csoportbontással, nívócsoport kialakításával

Csoportszervezés szempontjai: 4.o. diagnosztikus felmérési eredmények, tanítói vélemény, szülői vélemény.

Átjárhatóság biztosítása a félévi értékelés alkalmával - félév közben felmerülő igényekről az igazgató dönt a képzésben résztvevő pedagógusok véleménye alapján

A szülők tájékoztatása: minden év augusztus végén szülői értekezlet keretében választási lehetőség biztosítása

Értékelés: Az értékelés döntően személyre szóló, fejlesztő legyen, vagyis a tanuló aktuális teljesítményét saját korábbi teljesítményéhez is viszonyítsa. A reális és ösztönző értékelés alapja a tanulók tudásának, teljesítményének alapos ismerete. E tekintetben nagy jelentősége van a folyamatos megfigyelésnek, adatgyűjtésnek, az adatok rendszerezésének, reflektálásának. Formáló-segítő értékelésre van szükség, vagyis megerősíteni, visszaigazolni, amit a tanuló már tud, amit sikeresen old meg, egyúttal útmutatást adni arra nézve: hogyan emelhetné tudását, teljesítményét még magasabb szintre.

Félévente szöveges értékelés (mondatbank kidolgozása a 2008/2009. tanév 1. félévében)

Értékelési időszak: félévkor és év végén

A képzés során a pedagógusok fejlesztési naplót vezetnek, benne egyéni fejlesztési tervvel.

Felülvizsgálat: évente

Célok és eszközök az intézmény oktatási folyamatában

„Intézményünk helyi tanterve – az óraszámok változatlanul hagyása mellett – előírja a természettudományok súlyának növelését. Az említett műveltségi területnek különös figyelmet adunk az oktatási folyamatban, és a vonatkozó kompetenciákat a többi tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek során is fejlesztjük. A kidolgozandó tanmenetekben átjárókat és kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.”

„Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékoság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékoságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.”

„Tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát.”

„Az oktatásirányítás és az iskola saját kezdeményezésére sorra kerülő diagnosztikai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés útján. A mérések rendszeressé tételéhez azzal is biztosítani kívánjuk a technikai feltételeket, hogy rögzítjük: a mérések napján tanulóinknak felmentést adunk – a testnevelés és a szabadon választott órák kivételével – a többi tanórán való kötelező részvétel alól.”

„Intézményünk fontosnak tarja, hogy fokozza a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszerszerű felzárkóztatását. Ennek érdekében a nem szakrendszerű képzés keretében, a többi tanra kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében valósítjuk meg a felzárkóztatást.”

Tantárgyi rendszer, óraszámok

	5. évfolyam évfolyam	6.
	óraszámok	óraszámok
<u>Nem szakrendszerű oktatás</u>	7	7
<u>Magyar nyelv és irodalom</u> Magyar nyelv és irodalom	2	2
<u>Élő idegen nyelv</u> Angol	2	2

<u>Matematika</u> Matematika	2	2
<u>Ember és társadalom</u> Hon- és népismeret Történelem Társadalomismeret Hittan	4	3
<u>Ember a természetben</u> Biológia Fizika Kémia Természetismeret Egészségtan	2	3
<u>Művészetek</u> Dráma és tánc Ének-zene Mozgóképkultúra és médiaismeret Vizuális kultúra Egyházi ének	3	3
<u>Informatika</u> Informatika	1	1
<u>Életvitel és gyak. ismeretek</u> Életvitel és gyakorlati ismeretek	1	1
<u>Testnevelés és sport</u> Testnevelés	3	2,5
Összesen	26	26,5

Nem szakrendszerű oktatás (5-6. évfolyam)

Tantárgyak bevonása

Matematika (benne: problémamegoldás)

elemi számolási készség (számírás, mértékegység-váltás, a négy alpművelet 100-as számkörben)

elemi rendszerező képesség

elemi kombinatív képesség

Magyar nyelv és irodalom (benne: kommunikációs képességek, szövegértés-olvasás)

Olvasáskészség (szövegértő, élményszerző, elemi olvasástechnika)

Íráskészség (rajzoló írástól a kiírt írásig eljutni)

További tantárgyak :

Angol nyelv

Rajz, vizuális kultúra

Hittan

Az alapozó szakasz meghosszabbításától várt eredmények

A tanulói hatékonyságot fokozó tanulásszervező technikák megismertetése és begyakoroltatása

A tanulás belső motivációjának lehetséges erősítési formái
A tanulásban tanúsított aktivitás eredményjavító szerepe
Az előzetes ismeretek mozgósításának hatásai
A korrigálás mozzanatának szükségszerűsége és előnyei
A kooperatív tanulás módozatai
A problémamegoldási képességek fejleszthetősége komplex feladatokkal
A differenciálás és az egyéni képességek fejlesztésének szükségszerűsége
Információs és kommunikációs technika
Kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása
Tanulási nehézségek feltárása, egyéni bánásmód

A nem szakrendszerű képzésben kiemelten fejlesztendő kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció	<p>Szókincs Nyelvtani ismeretek Nyelvi funkciók Szóbeli kapcsolattartás Irodalmi és nem irodalmi szövegek megértése Nyelvi stílusok érzékelése és adekvát alkalmazása Kommunikációs helyzetek változatai</p>
Szövegértési- szövegalkotási kompetenciák	<p>Beszédképesség, szövegek megértése, értelmezése és alkotása Olvasás, írott szöveg megértése Írás, szövegalkotás A tantárgyakon átívelő tanulási képesség Az ítéletképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék</p>
Matematikai kompetencia	<p>számok, mértékek és struktúrák megértése, alkalmazása alapműveletek rutinos végzése matematikai fogalmak megértése felismerése és alkalmazása összefüggések átlátása érvek láncolatának megértése és hasonlóak alkotása a bizonyítás eszközei és törvényszerűségei matematikai, információszerzési eszközök hatékony alkalmazása tájékozódás a térben tájékozódás az időben tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban A tapasztalatszerzés, a képzelet, az emlékezés, és a gondolkodás alapműveletei a matematikában és a verbális tevékenységekben</p>
A hatékony, önálló tanulás	<p>írás, olvasás, számolás saját tanulási stratégia összpontosítás tanulás céljának mérlegelése közös munka támogatás kérés</p>
Gazdasági nevelés	<p>tudatos fogyasztóvá válás kockázatok mérlegelése rövidebb és hosszabb távú előnyök</p>
Környezettudatosságra nevelés	<p>fenntartható fejlődés állampolgári kötelességek személyes felelősség válságjelenségek fogyasztás és erőforrások</p>
A tanulás tanítása	<p>Érdeklődés Önállóság könyvtári és más információforrások előzetes tudás mozgósítása csoportos tanulás módszerei az emlékezet erősítése jegyzetelési technikák forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás</p>

Értékelési szempontok (magyar, hittan)

Köszönés, megszólítás, kérdés, kérés, társalgás, tájékoztatás

Jól hallhatóan, a mondat típusoknak megfelelő intonációval mondja szövegét

Különbséget tud tenni közlési stílusok és kifejezésmódok között.

Megért egyszerű metakommunikációs jelzéseket.

Tisztában van a szavak jelentéshordozó szerepével, toldalékolásával, a mondat- és a szövegalkotás elemi szabályaival, a beszélői szándék kifejezésének módjával, illetve annak megértésével.

Az életkorának megfelelő egy oldalnyi szöveget néma olvasás útján megérti és saját olvasata szerint, értelmezi azt.

A szövegben egyszerű összefüggéseket felismer, a fontos információkat kiemeli.

Ismert tartalmú szövegről felkészülés után képes emlékezetből tömörített összegzést adni.

Az olvasottokról véleményét nyilvánít.

Rövid szöveget nyomtatott és folyóírással mások számára jól olvashatóan, betűkihagyás és betűcsere nélkül képes írni.

Adott vagy választott témáról egy - másfél oldal terjedelmű, értelmes összefüggő szöveget tud leírni.

Jelzi a szó- és mondatjelzőket. A mondatvégi írásjelek közül megfelelően használja a pontot és a kérdőjelet.

Írásban helyesen jelöli a magán és mássalhangzók időtartamát, a tulajdonnevek kezdőbetűjét, a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokat, a "j" hangot, az igekötős igék gyakori eseteit, továbbá hibátlanul választja el az egyszerű szavakat.

Értékelési szempontok (matematika)

a természetes szám fogalmát gazdag tartalommal indokolt kiépíteni a tízezres számkörben, indokolt segíteni a biztonságos eligazodást a tízes számrendszerben, indokolt kidolgozni és fejleszteni a biztonságos szám- és műveletfogalomra épülő számolási készségeket,

formálni kell a sík- és térbeli tájékozódási képességet,

alakzatok megismerésével, formai és mennyiségi tulajdonságok felismerésével, egyszerű transzformációkkal kell alakítani a geometriai szemléletet,

tapasztalati függvények és sorozatok vizsgálatával, ábrázolásával segíteni indokolt a problémalátást, a probléma-megoldási képesség fejlődését,

valószínűség számítását fejlesztő játékokkal, megfigyelésekkel, kísérletekkel a

valószínűségi szemléletet indokolt lehet megalapozni,

konkrét szituációkkal, példákkal indokolt alakítani a tanulók szemléletét a valóság és a matematikai modell kapcsolatáról.

Célok és feladatok

- Beszédkészség, szóbeli és írásbeli szövegek alkotása és megértése

Mások számára is érthető, nyelvilag igényes és helyes beszéd, megfelelő artikuláció, beszédtempó, hangsúly, hangmagasság, hangerő, hanglejtés és szünettartás alkalmazása. A testbeszéd és a mondandó kifejező összehangolása.

Rövid terjedelmű memoriterszövegek (versek, rövid prózarészletek) kifejező elmondása.

A szövegértés fejlesztésén nem csupán az írás és a beszéd technikai megvalósításának gyakoroltatását értjük, hanem ezen keresztül a másik ember megértése, tisztelete iránti fogékonyság fejlesztését is. A szövegalkotás hasonló módon az önkifejezés, önismeret, önbecsülés és magabiztosság fejlesztésére is alkalom kell hogy legyen.

- Olvasás, írott szöveg megértése

Tájékozódás a tankönyvi szövegben: a tagolás, a betűtípusok, a betűméretek, a szöveg képének megfelelő értelmezése.

Rövidebb terjedelmű (min. 200 szavas) szépirodalmi, ismeretterjesztő és dokumentumszövegek önálló feldolgozása vázlatírással, lényegkiemeléssel, összefoglalással. Vélemény szóbeli megfogalmazása a szöveg tartalmával kapcsolatban.

Információ-visszakeresés a szövegből kérdések,

- Halmazok megértése és alkalmazása

Elemek elhelyezése adott diagramban. A kétfelé válogatás szigorú szabályának követése.

Elemekhez és címkékhez diagram készítése. Elkészült diagram részeinek jellemzése halmazra vonatkozó állítással és a benne levő elemek közös, meghatározó tulajdonságával.

Adott és a gyerekek által előállított elemek különféle elrendezései, a rendszer kiegészítésére szolgáló újabb elemek létrehozása, keresése, tulajdonságainak megnevezése. Azonos elemek rendezése után átrendezése új adott vagy önállóan megválasztott szempont szerint; szempontváltás (pl. betűrendben felsorolt verscímek átrendezése a kezdősorok betűrendje szerint).

- Íráskép és helyesírás

A helyesírási alapelvek alkalmazásának felismerése saját és mások munkáiban. A helyesírási alapelvek érvényesülésével kapcsolatos törvényszerűségek, az elválasztás, a betűrendbe sorolás és a keltezés főbb helyesírási szabályainak alkalmazása. Javítás tanári irányítással és önállóan szótár segítségével. Szótárhasználat tanári segítséggel.

- A tanulási képesség fejlesztése

Vázlat felhasználása különböző témájú, műfajú szövegek megértéséhez, megfogalmazásához. Az összefoglalás sajátosságainak és szerepének felismerése pl. a szóbeli felelet és a beszámoló műfajában.

A tanuló váljon képessé információk megszerzésére és feldolgozására. Alakuljon ki benne az önálló gondolkodás, az önkifejezés képessége. Tapasztalja meg és vegye észre a morális és esztétikai kérdések bonyolultságát, árnyalatait. Tegye meg az első lépéseket az érvelés kompetenciája felé.

- Gondolkodási és megismerési módszerek

Elemi módszer alakítása a fogalmak egymáshoz való viszonyának, rendszerének megismeréséhez.

A gondolatok, megfigyelések kifejezési módjainak gyakorlása (tárgyi tevékenységgel és szóban, rajzban, írásban, jelekkel); mások hasonlóan kifejezett gondolatainak értelmezése, megértése, megítélése igazsága, érdekessége, adott szempontú fontossága szerint.

- Számtan, algebra

Alapszintű jó fejszámolási készségek, erre épülő becslőképesség alapozása; jó jártasság a tanult írásbeli műveletek elvégzésében, ellenőrzésében.

Más számolási eljárások és eszközök elfogadása, megismerésére való nyitottság és készség (pl. szorobán, zsebszámológépek célszerű használata).

Törtszám és negatív számfogalom tapasztalati továbbépítése.

Az alkotó, a problémamegoldó, az algoritmusos és az analógiás gondolkodás fejlődése.

A gyerekek eredményeikért való felelősségvállalásának fejlesztése.

- Geometria Alkotások térben, síkban Tulajdonságok és kapcsolatok

A szerkesztés és a definiálás gondolati előkészítése konstrukciókkal.

Az eddig megismert és néhány további, testeket és síkidomokat jellemző tulajdonság és kapcsolat. (Testek: lapok, csúcsok, élek száma; konvexitás; a lapok alakja, egybevágósága.

Síkidomok: oldalak, csúcsok száma, oldalak, szögek nagysága.

Alakra jellemző tulajdonságok: hosszúkás, tömzsi, kövérkés, karcsú ...

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

Évi óraszám:	74 óra
Heti óraszám:	2 óra
Irodalom:	1 óra
Nyelvtan:	1 óra

Beszéd-készség, beszéd-művelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése szituációs játékokkal, az olvasmányok dramatizálásával
- Nem verbális elemek használata a mondanivaló kifejezése érdekében
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával, mondatok alkotásával, helyes szóhasználattal

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A szövegértő olvasás képességének további fejlesztése
- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése
- Szótárak lexikonok használata
- Az irodalmi ismeretek további fejlesztése népköltészeti és szépirodalmi alkotások olvasásával: legnagyobb íróink nevének és néhány alkotásának ismerete; néhány mese, elbeszélés és gyermekregény ismerete; néhány művészi eszköz ismerete.
- A tanulás tanításának megalapozása, fejlesztése
- A fogalmazástanítás gyakoroltatása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés
- Egy oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással
- Dramatizálás tanítói segítséggel
- Legnagyobb íróink és néhány művének ismerete
- Az olvasott művek megértése, a szereplők megnevezése, a cselekmény felidézése
- Egy hosszabb terjedelmű mű elolvasása
- A tanult műfajok és néhány stílus eszköz ismerete és alkalmazása

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az eszközszintű íráshasználat folyamatos fejlesztése
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának fejlesztése

- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása különböző típusokban /elbeszélés, leírás, jellemzés/
- A tartalomnak megfelelő szóhasználat

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható íráskép
- Lendületes írás, eszközhasználatot lehetővé tevő írástempó
- Hibátlan másolás 5 percig. Rövid mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Fogalmazási minták elemzése, az írásbeli munkák rendszeres javítása
- Anyaggyűjtés és elrendezés a fogalmazás értelmének megfelelően

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatosá tétele hangtani és szótoni ismeretekkel
- Az ismereteknek megfelelő nyelvtani elemzési készség
- A nyelvtani anyaghoz kapcsolódó nyelvhelyességi ismeretek
- A tanult helyesírási ismeretek gyakorlása, készségszintű alkalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- Ige, főnév, melléknév, számnév felismerése, igemódok alkalmazása
- Igemódokkal kapcsolatos helyesírás, a felszólító módú igealakok írása
- Rag, jel, képző felismerése, szóelemzés
- A helyesírási önellenőrzés fejlesztése
- A tanult ismeretek rendezése, gyakorlása; hangok, ábécé, szótő és toldalék, egyszerű és összetett szavak, a „j”, helyes alkalmazása, kétféle jelölése legalább 30 szóban, mondatfajták felismerése, alkalmazásuk.

A továbbhaladás feltételei

(kommunikáció)

Köszönés, megszólítás, kérdés, kérés, társalgás, tájékoztatás szövegtípusainak megfelelő használata.

Jól hallhatóan, a mondattípusoknak megfelelő intonációval mondja szövegét

Különbséget tud tenni közlési stílusok és kifejezőmódok között.

Megért egyszerű metakommunikációs jelzéseket.

Tisztában van a szavak jelentéshordozó szerepével, toldalékolásával, a mondat- és a szövegalkotás elemi szabályaival, a beszélői szándék kifejezésének módjával, illetve annak megértésével.

Az életkorának megfelelő egy oldalnyi szöveget néma olvasás útján megérti és saját olvasata szerint, értelmezi azt.

A szövegben egyszerű összefüggéseket felismer, a fontos információkat kiemeli.

Magyar nyelv és irodalom

6. évfolyam

Évi óraszám:	74 óra
Heti óraszám:	2 óra
Irodalom:	1 óra
Nyelvtan:	1 óra

Beszéd-készség, beszéd-művelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése, egyszerű és érthető közlés az alkalomnak megfelelően
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése, törekvés a pontosságra, a lényeg kiemelésére
- Különböző mondatfajták változatos használata a szándéknak megfelelően
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció, a mondat- és szövegfonetikai eszközök rugalmas és kifejező alkalmazása társalgásban, felolvasásokban és memoriterekben.
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.
- Néhány nyelvi változat ismerete: társakkal, felnőttekkel való beszéd (tegezés, magázás)
- Saját vélemény alkotása, megvédése, érvelés

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése, az értelmező, a bíráló és az alkotó olvasás fejlesztése
- Szótárak, lexikonok használata, a könyvekből tanulás képességének megalapozása
- Rövidebb és hosszabb művek, népköltészeti és szépirodalmi alkotások olvasása: legnagyobb íróink nevének és néhány alkotásának ismerete; novellák, elbeszélések és ifjúsági regények ismerete; néhány művészi eszköz ismerete és használata.
- Az aktív és passzív szókinccsgazdagítása
- Az írásbeli és szóbeli vélemény megfogalmazása, gyakorlása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli folyamatos olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés, címadás, szómagyarázat, kifejezés-értelmezés, időrend, helyszín, szereplők, események megnevezése, információk visszakeresése, összefüggések jelölése, válaszadás kérdésekre.
- Másfél oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással
- A kreativitás fejlesztése olvasmányok dramatizálásával, ünnepélyek szervezésével, dramatizálás, szerepjátszás tanítói segítséggel
- Legnagyobb íróink és néhány művének ismerete

- A tanult műfajok és néhány stíluseszköz ismerete és alkalmazása (hasonlat, metafora, ismétlés, fokozás)

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az írástechnika folyamatos fejlesztése, rendezett írásmód gyakoroltatása
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának további fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása különböző típusokban /elbeszélés, leírás, jellemzés/
- Önkifejezés és kreativitás; szövegek átírása, történetek folytatása, előzmény és következmény lehetőségeinek megfogalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható, íráskép és lendületes írástempó
- Hibátlan másolás 6-7 percig. Mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Fogalmazási minták elemzése, az írásbeli munkák rendszeres javítása, nyelvtani, helyesírási ismeretek alkalmazása az írásbeli munkákban
- Anyaggyűjtés és elrendezés lexikonokból, kézikönyvekből
- Az írásmunka gazdaságos és esztétikus elrendezése

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatosá tétele hangtani és szótoni ismeretekkel, gyakorlottság a szavak jelentésviszonyaiban
- Az ismereteknek megfelelő nyelvtani elemzési készség, az egy- és többjelentésű szavak alkalmazása, rokon értelmű szavak ismerete
- A helyesírás további alapvető szabályainak megismerése és alkalmazása.

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- A tanult szó- és mondattani ismeretek alkalmazása
- Az igemódok változatos alkalmazása a szövegnek megfelelően
- Rag, jel, képző felismerése, szóelemzés, szóalkotás,
- A helyesírási önellenőrzés további fejlesztése
- A tanult ismeretek rendezése, gyakorlása; hangok, ábécé, szótő és toldalék, egyszerű és összetett szavak, mondatok, mondatfajták, a „j”, helyes alkalmazása, kétféle jelölése legalább 40-50 szóban.

Matematika

5. évfolyam

Évi óraszám: 74 óra
Heti óraszám: 2 óra

Tájékozódás

Célok és feladatok:

- Tájékozódás síkban és térben; a tájékozódást segítő viszonyok megismerése
- Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint
- Tájékozódás időben, időtartamok mérése
- Mennyiségi tulajdonságok megfigyelése, becslés, mérés, mértékegységek, mérőszámok, átváltások

Fejlesztési követelmények:

- A tájékozódást segítő viszonyok; és fogalmak ismerete /alatt, mellett, felett, előtt, között, stb./
- Tudjon tájékozódni különféle koordináták szerint: távolság, irány, szög
- A dimenzió megértése, megismerése
- A múlt, jelen, jövő tartalma és kapcsolatuk, előbb, később, utána, egyidőben
- Szöveges feladatok értelmezése és megoldásuk
- Mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal, mérőszám és darabszám, pontos szám és közelítő érték
- A szabvány mértékegységek ismerete, (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő) egyszerű átváltások végrehajtása

MEGISMERÉS: Számtan, algebra

Célok és feladatok:

- Tárgyak tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, sorba rendezés, osztályba sorolás
- A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése, elemek és tulajdonságok megnevezése
- Szétválogatás egy, két és több szempont szerint, halmazok ismerete és használata
- Matematikai fogalmak, relációk
- Számok és műveletek, műveleti jelek ismerete és használata
- Emlékezet- és gondolkodásfejlesztés (motoros, képi, történés, tények, adatok, szabályok, megítélés, döntés, valószínűség, stb)
- Oksági kapcsolatok felismerése, keresése, következtetések levonása

Fejlesztési követelmények:

- Számok írása, olvasása, helyes használatuk a 10 000-es számkörben, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő és csökkenő sorrendben
- Számszomszédok megállapítása, kerekítések
- Összeadás, kivonás, szorzás, osztás értelmezése és gyakorlati alkalmazása
- Szorzó- és bennfoglaló táblák biztos ismerete
- A műveletek ellenőrzése, hibák javítása
- A szöveges feladatok megoldási menete; adatok, nyitott mondat, számolás, ellenőrzés, válaszadás, értő- elemző olvasás fejlesztése
- Állítások megítélése, helyesség eldöntése, nyitott mondatok megoldása
- Általánosítás, példák és ellenpéldák keresése, következtetés
- A tanult ismeretek alkalmazása gyakorlati példákon keresztül

Gondolkodási módszerek

Célok, feladatok

- A nyelv logikai elemeinek helyes használata
- Valószínűségi és statisztikai szemlélet fejlesztése
- Értelmező olvasás fejlesztése, kapcsolatok felismerése, lejegyzése egyszerű szimbólumokkal
- Halmazszemlélet és kombinatorikus gondolkodás fejlesztése

Fejlesztési követelmények:

- Biztos, lehetséges, lehetetlen fogalmak tudatos használata
- Változatos tartalmú szövegek értelmezése, készítése, a szaknyelv fokozatos elsajátítása
- Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése
- Mások gondolatainak megértése, példák, ellenpéldák keresése, megfogalmazásuk, magyarázat kérése, egyszerű következtetések levonása
- Konkrét dolgok adott szempontok szerinti rendezése, rendszerezése

Összefüggések, függvények, sorozatok

Célok és feladatok:

- Helymeghatározás, adott tulajdonságú pontok keresése
- Tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben
- Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése

Fejlesztési követelmények:

- Számegyenesen számintervallumok ábrázolása és leolvasásuk
- Táblázatok, grafikonok készítése, értelmezésük, adatok leolvasása, összefüggések felismerése, megkeresése
- Táblázathoz grafikon, grafikonhoz táblázat készítése
- Sorozat folytatása a képzés szabályainak megadásával, sorozatok készítése
- Pontok ábrázolása a koordinációs rendszerben, a pontok helyzetének meghatározása

A továbbhaladás feltételei (matematika)

A természetes szám fogalma gazdag tartalommal a tízezres számkörben,

Biztonságos eligazodás a tízes számrendszerben,

Biztonságos szám- és műveletfogalomra épülő számolási készségek,

Sík- és térbeli tájékozódási képesség

Alakzatok megismerése, formai és mennyiségi tulajdonságok felismerése, egyszerű transzformációk

Matematika

6. évfolyam

Évi óraszám: 74 óra

Heti óraszám: 2 óra

Tájékozódás

Célok és feladatok:

- Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok megismerése

- Tájékozódást saját testhelyezethez képest, és a másik ember nézőpontja szerint
- Tájékozódás térkép és egyéb vázlatok alapján
- Mérések különböző mértékegységekkel, a szabványmértékek megismerése, alkalmazásuk, átváltásuk

Fejlesztési követelmények:

- Tájékozódás síkban és térben; relációs szavak megtanulása és használatuk pl: jobb, bal, benne, előtte, mögötte, irányok és arányok ismerete
- A dimenzió megértése, térbeliség ábrázolása két dimenzióban
- Testek felismerése és elkészítésük, testhálók készítése
- Pont, egyenes, szakasz fogalma
- Tengelyes tükrözések készítése, párhuzamos és merőleges fogalma, egyenesek előállítás, szakaszok és felezésük elkészítése
- A háromszögek, négyszögek elemi tulajdonságai, speciális esetek
- A kör tulajdonságai
- A terület fogalma és kiszámításuk

MEGISMÉRÉS: Számтан, algebra

Célok és feladatok:

- Tárgyak tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, megkülönböztetés, a tulajdonság tagadása
- A figyelem tartósságának és terjedelmének növelése, tudatos, célirányos figyelem fejlesztése
- Szétválogatás, több szempont egyidejű követése
- Halmazok eszközjellegű használata
- Tájékozódás és műveletvégzés a 10 000-es számkörben

Fejlesztési követelmények:

- Számok írása, olvasása, ábrázolása, kerekítése, műveleti jelek ismerete és tudatos alkalmazása
- Műveleti tulajdonságok, helyes műveleti sorrend
- Becslés, összehasonlítás a törtek körében is
- A 10 hatványai és használatuk, egyszerű oszthatósági szabályok
- Szöveges feladatok megoldása, adatok lejegyzése, rendezése, ábrázolása, lényeges és lényegtelen információk szétválasztása
- Egyszerű számfeladatok, nyitott mondatok, sorozatok, táblázatok megoldása
- Arányosság; egyenes és fordított: kiszámításuk
- Százalékszámítás arányos következtetéssel
- Egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása, a megoldások ábrázolása
- Többféle megoldási mód keresése, a megoldások ellenőrzése

Gondolkodási módszerek

Célok és feladatok:

- A matematika tanulási módszereinek továbbfejlesztése
- Az elsajátítás képességének fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata

Fejlesztési követelmények:

- A matematikai logikában használatos kifejezések és jelentéstartalmuk /és, vagy, ha akkor, minden, van olyan, nem, stb/
- Állítások igazának és hamisságának eldöntése, igaz, hamis állítások megfogalmazása
- A megoldások megtervezése, eredmények összevetése a valósággal
- Változatos szövegek értelmezése, a szaknyelv fokozatos elsajátítása

Összefüggések, függvények, sorozatok

Célok és feladatok:

- Rendszeralkotás, elemek elrendezése különböző szempontok szerint
- Állítások, kérdések megfogalmazása képről, helyzetről, történésről
- Elképzelések, definíciók, tételek megfogalmazása
- Szabályok alkotása, szabályokhoz számok rendezése

Fejlesztési követelmények:

- Táblázatok, fadiagram, útdiagram kezelése, értelmezése, használata
- A kombinatorikus gondolkodás fejlesztése
- Modell alkotása probléma megoldásához
- Sorozatok alkotása, elemek sorozatba rendezése, megkezdett sorozat folytatása
- Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta rendszerben

Angol nyelv

5. évfolyam

Éves óraszám: 37 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- Adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képesség kialakítása.
- A négy nyelvi alapkészség (hallás, beszéd, olvasás, írás) fejlesztése.

Tevékenységformák

Hallás:

- Hallás után lejegyezni egy család tagjait, a család „házi kedvenceit”.
- Fontosabb adatok, életkor, születésnap, telefonszám, lakcím és foglalkozás hallás utáni lejegyzése.
- Fontosabb események, dátumok hallás utáni lejegyzése.
- Személy, állat vagy képzeletbeli alak rajzolása hallás után. Egy bizonyos személy, állat, tárgy kiválasztása hallás után.
- Helymeghatározás alapján beazonosítani a térképen a helyet, épületet. Lejegyezni egy ház helyiségeit, egy településen található látnivalókat.
- Időpontokat feljegyezni. Egy személy napirendjét lejegyezni. Tanórákat, sportokat lejegyezni, egyéb tevékenységeket felismerni hallott szöveg alapján.
- Egy személyt több közül kiválasztani a ruházatának leírása alapján.
-

Olvasás:

- Tipikus idegen nyelvi és magyar családokról szóló idegen nyelvű szöveg olvasása.
- Gyakori idegen nevek olvasása.
- Képek és idegen nyelvi szövegek párosítása.
- Születésnap meghívó olvasása.
- Születésnap képeslapok olvasása idegen nyelven.
- Az idegen nyelvterület társadalmi ünnepei és azokhoz kapcsolódó szokásairól olvasás idegen nyelven.
- Képek és idegen nyelvi leírások párosítása.
- Ismert személy, állat idegen nyelvi leírás alapján történő kiválasztása.
- Olvasás egy-egy tipikus magyar ill. idegen nyelvi területhez tartozó falu város életéről, épületeiről.
- Az idegen nyelvi otthon leírásának olvasása.
- Érdekes hobbi, különleges sportok leírásának idegen nyelvű olvasása, megértése.
- Divatos és hagyományos öltözékek az idegen nyelvterület jellemzőivel.

Beszéd:

- Saját család bemutatása fénykép alapján. Saját háziállat bemutatása .
- Szituációs játékok idegen nyelven. Ismerkedés.
- Telefonbeszélgetés, információ kérés.
- Érdeklődés barátok, híres emberek iránt.
- Beszélgetés ünnepeinkről az iskolában és a családban.
- Szokások nálunk és az idegen nyelvi országban.
- Saját jellemzés idegen nyelven.
- Egy ismert személy jellemzése idegen nyelven.
- Interjú készítése, adása vélemények kérése.
- Saját lakóhely bemutatása idegen nyelven.
- Kép alapján a kép ábrázolásának megfelelő idegen nyelvi bemutatás.
- Napirendi beszámolás idegen nyelven.
- Egy hétvége elbeszélése idegen nyelven.
- Egy személy ruházatának leírása.

Írás:

- Családfa készítése.
- Kedvenc állatok leírása.
- Boríték megcímzése.
- E-mail írása, rövid üzenet.
- Születésnap meghívó írása
- Üdvözlőlapok írása idegen nyelven.
- Egyszerű kérdőív kitöltése.
- Rövid jellemzés, leírás megfogalmazása.
- Kérdőív kitöltése, kedvelt és nem kedvelt dolgok.
- Rövid ismertető készítése saját lakóhelyről.
- Programjavaslat készítése.
- Rövid levél írása a mindennapi tevékenységekről.
- Ruházati katalógus megrendelőlapjának kitöltése.
- Rövid leírás egy személy ruházatáról.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást értse meg, arra megfelelően reagáljon.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmazzon meg.

- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű mondatokból álló szövegben a fontos információkat találja meg, a lényegét értse.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid mondatokat írja le.

Élő idegen nyelv

6. évfolyam

Éves óraszám: 37 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- A diák értse és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat.
- Legyen képes egyszerű interakciókra, amennyiben a másik személy lassan és tagoltan beszél és segítőkész.

Tevékenységformák

Hallás:

- Megérteni idegen nyelven egy étel hozzávalóit.
- Étlapról ételt kiválasztani hallott kérés alapján.
- Személyek közötti viszony felismerése hallott párbeszéd alapján.
- Telefonon kapott információk lejegyzése idegen nyelven.
- Időjárás-jelentés megértése hallott szöveg alapján.
- Szövegből különböző tevékenységek felismerése.
- Hallott programjavaslatokból a megfelelő kiválasztása.
- Évszámok és életrajzi adatok megfelelő párosítása idegen nyelven.

Olvasás:

- Recept, ételek leírásának olvasása idegen nyelven.
- Éttermek megnevezése, egyedi ételek kiválasztása.
- Önkiszolgáló éttermek működése.
- Érdekes szokások idegen országokban.
- Hivatalos és baráti meghívók olvasása.
- Hogyan élnek az emberek a távoli tájakon?
- Személyes szabadidő eltöltések megismerése.
- Újsághirdetések olvasása.
- TV, rádió, moziműsor olvasása.
- Film, színdarab szinopszisa.
- Könnyített részletek ifjúsági művekből.
- Egy ma élő személy életrajza.
- Egy korábban élt híres ember életrajzának olvasása.

Beszéd:

- Éttermi párbeszéd, rendelés, rendelésvétel.
- Asztali párbeszéd.

- Kedvenc étel ismertetése.
- Meghívás vendégségbe, bemutatás.
- Telefonbeszélgetésben meghívás szabadidős programra.
- Képleírás az időjárással kapcsolatosan.
- Telefonon érdeklődni az időjárásról.
- Kedvenc programjaim.
- Kedvelt időtöltések, hobbik.
- Életrajz ismertetése.
- Egy ismert személy életéről beszéd.

Írás:

- Étlap összeállítása.
- Recept írása idegen nyelven.
- Menü összeállítása recepttel.
- Meghívók készítése, papíron és elektronikusan.
- Kedvenc évszakok leírása.
- Időjárás-jelentés írása.
- Program összeállítása külföldi vendég számára.
- Kedvenc hobbim.
- Kérdőívek kitöltése.
- Kedvenc együttesem.
- Életrajz írása idegen nyelven.
- Életrajzi kérdőív kitöltése.

A továbbhaladás feltételei

- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket értse meg, hallott szövegből a lényegét szűrje ki.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű közléseket fogalmazzon meg. Párbeszédben érdeklődjön, válaszoljon, kérjen segítséget.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből lényegét szűrje ki, a megfogalmazott kérdésekre válaszoljon.
- A tanuló egyszerű közléseket fogalmazzon meg, a mondatokat helyesen írja le. Egyszerű kérdőíveket helyesen töltsön ki.

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

Óraszám:

Évi óraszám: 37

Heti óraszám: 1

Cél:

- A vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása, a vizuális közlés- és kommunikáció-változatok szélesedő skálájával történő ismerkedés.

- Az önállóság és kreativitás kialakítása, fejlesztése. A mű-, látvány-, és tárgyelemzésben, a véleményformálásban és az alkotásban. A művészeti ismeretek bővítése és válogatottan különböző korokból, kultúrákból és kontinensekről származó műalkotásokkal a művészettörténeti tanulmányok előkészítése.
- A tudatos felépítésnek megfelelően a feladatok fokozottan önálló megoldása rutinok, készségek kialakításával kezdődik és egyre önállóbban végzett tevékenységekig jut el.

Fejlesztési követelmény:

- Legyen képes személyes élmények, érzelmek, hangulatok kifejezésére.
- Fokozódó tudatossággal és érzékenységgel használja a vizuális minőségeket kifejező és ábrázoló technikákat alkotásaiban.
- Ismerje a vizuális művészetek legfontosabb ágainak (: festészet, szobrászat, grafika) alapvető vizuális jellemzőit, használja ezeket az elnevezéseket.
- Ismerjen néhány képzőművészeti témát, a tematikai sajátosságokat be tudja építeni az elemzésekbe.
- Ismerjen fel és tudjon megnevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást.
- Alapismeretekkel rendelkezzen az alkotás létrehozása, a tárgytervezés és kivitelezés folyamatáról.
- Legyen jártas a látványok (tárgy, tárgycsoport, jelenség) ábrázoló tanulmányozásában.
- Legyen képes a megismert anyagok, eszközök, technikák önálló használatára.
- Ismerje az információközlés legfontosabb formáit és jellegzetességeiket, ismerjen fel néhány közlésfajtát, maga is tudja megfogalmazni képből közléseit, magyarázatait.
- Tárgyalkotó munkáját a kitartás, pontosság, igényesség jellemezze.
- Legyen képes az életmód és a tárgyforma kapcsolatának meglátására, a tárgyelemzésekben való részvételre.

Tartalom:

- **Kifejezés, képzőművészet:**
 - élmények, fantáziaképek síkbeli-térbeli megjelenítése,
 - népköltészeti alkotások, versek, mesék, történetek vizuális feldolgozása,
 - ecset-, ceruza-, filctoll- és hurkapálcika rajzok,
 - akvarell-, tempera-, krétafestmények; vegyes technikájú megoldások,
 - sokszorosító grafikai eljárások: monotípiá, papírmetszet,
 - mintázás agyagból, drótplasztika,
 - műelemzések a különböző képzőművészeti ágak (festészet, grafika, szobrászat) főbb vizuális jellemzőinek vizsgálatával, különböző korokból és kontinensekről származó jellegzetes példákon keresztül (pl. az iskolánk épülete, a homlokzati szobrok, barlangrajzok; ókori egyiptomi és görög, amerikai prekolumbián, valamint 16-17. és 20. századi szobrok; középkori ikonok, 16-18. századi arcképek és oltárképek, 17. és 19. századi tájképek, avantgárd és neoavantgárd festmények, 16-17. és 20. századi grafikai lapok),
 - a népművészet jeltartalmú elemeinek jelentésvizsgálata.
- **Vizuális kommunikáció:**
 - természeti és mesterséges formák (emberek, növények, állatok, tárgyak - köztük mértani alapformák) és jelenségek ábrázoló tanulmányozása:

- vonallal, tónusos megoldásban és színnel
 - jellemző forma (karakter)
 - felépítés, kapcsolódás, arány
 - mozgás, a forma változása
 - a lokálszín, színárnyalatok kikeverése, derítés, tompítás
 - felület, faktúra
 - különböző nézőpontok
 - elképzelt tárgy magyarázó-értelmező megrajzolása elől-, felül- oldalnézetben
 - rajzos üzenet, képregénykészítés szövegírással
 - újságokból gyűjtött fotók, betűk, képek jellemzőinek megbeszélése, ezekkel plakát készítése,
 - közvetlen vizuális közlések (gesztus, jelbeszéd) és rögzített közlések (írás, műalkotás, tárgy, magyarázó rajz, fotó, plakát) információtartalmának elemzése.
- **Tárgy- és környezetkultúra:**
 - tárgytervezés rajzban, tárgykészítés (pl. használati tárgyak) szabadon választott technikával,
 - talált tárgyak elemzése: mi volt? mi lehet belőle?
 - régi tárgyak elemzése: kié volt? milyen korban? mire használta?
 - fazekastárgyak (pl. a pataki kerámia, kerámiaműhelyek alkotásai, népi fazekasság) elemzése; szalagos és lapokból formált edények építése, faktúraképzés,
 - fonott és szövött tárgyak elemzése; egyszerű tárgykészítés fonással és szövéssel.

VIZUÁLIS KULTÚRA

6. évfolyam

Óraszám:

Éves óraszám: 37 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- A vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása, a vizuális közlés- és kommunikáció-változatok szélesedő skálájával történő ismerkedés.
- Önállóság, kreativitás kialakítása, fejlesztése. A mű-, látvány-, és tárgyelemzésben, a véleményformálásban és az alkotásban. A művészeti ismeretek bővítése és válogatottan különböző korokból, kultúrákból és kontinensekről származó műalkotásokkal a művészettörténeti tanulmányok előkészítése.
- A megfelelő kritikai érzék előkészítése. Az ízlés, a belső igényesség és a tárgyilagos önértékelés alapjainak kialakítása.

Követelmény:

- Legyen jártas a vizuális minőségek és a kompozíciós megoldások felismerésében és alkalmazásában.
- Ismerje a különböző anyagok viselkedésének törvényszerűségeit, legyen képes a kifejezőeszközök megválasztásával, alkalmazásával a gondolatok közlésének erősítésére.
- Legyen jártas néhány egyénileg választott technika használatában, a kézművesség egyik ágában; képes a technikai kivitelezés minőségének megítélésére.
- Ismerjen fel és tudjon megnevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást.
- Ismerje néhány festészeti, szobrászati és grafikai műfajt és technikát, a műfaji-technikai sajátosságokat meg tudja fogalmazni az elemzések során.
- Legyen képes a látvány (tárgy, tárgycsoport, jelenség) tanulmányozására, elemzésére, egyszerű magyarázó ábrák készítésére és elemzésére.
- Legyen jártas a látványtól való elvonatkoztatásban, a forma- és színredukció megoldásaiban, a téri modellkészítésben.
- Rendelkezzen alapismeretekkel a szerkesztőrajz közlésformájáról, különböző közlésfajták jellemzőiről, jártas a szerkesztőrajz készítésében.
- Ismerje a vizuális információközlés legelterjedtebb módjait, alapvető jellemzőiket; legyen képes a betű és kép együttes alkalmazására.
- Ismerje a legfontosabb képi jeleket, a nemzeti ereklyéket.
- Ismerje a tárgytervezés és -készítés folyamatának legfontosabb lépéseit, szempontjait.
- Legyen képes az életmód, a lakás berendezése és a használati tárgyak közötti összefüggések felismerésére.
- Legyen tájékozott lakóhelye, meggyéje népi kismesterségeiről.
- Váljon igényévé a kultúrált környezet, annak megteremtésében, fenntartásában aktívan vegyen részt.

Tartalom:

- **Kifejezés, képzőművészet:**
 - személyes és művészeti (népművészet, képzőművészet, színház, tánc, zene, irodalom) élmények feldolgozása képi, plasztikai kompozíciókban (pl. népballadák, a magyar és a világirodalom klasszikusai, antik mitológia, biblia, mondák, legendák, klasszikus és rockzene),
 - homogén és vegyes rajz- és festőtechnikák,
 - monotípiák, papírmetszet,
 - mintázás-térformálás, papírplasztika,
 - képsorok egyszerű animációval,
 - különböző korokból származó műalkotások elemzése; az elemzések során a művészeti műfajok (szobrászat: körplasztika, dombormű; festészet: táblakép- és falfestészet; sokszorosító grafika: mély- és magasnyomás) és technikák (szobrászat: faragás, mintázás, öntés; táblakép: tempera- és olajfestés; falfestészet: freskó, mozaik; mélynyomás: rézkarc; magasnyomás: fametszet, linómetszet) jellemzőinek vizsgálata,
 - a vizuális nyelv alapelemei, a használt technika/anyag és a komponálási mód kifejező hatásán alapuló alkotómunka, a kifejező hatás megfigyelése az elemzett művekben.

- **Vizuális kommunikáció:**

- kompozíciós gyakorlatok látványok ábrázolásával,
- tárgyak felépítését, tagoltságát magyarázó, elemző rajzok, tér- és tömegviszonyokat értelmező makettek készítése forma- és színredukcióval,
- fejlődést, változást, működést, folyamatot magyarázó, szemléltető ábrák készítése,
- geometrikus térmodellek készítése papírból hálózatrajz, szerkesztőrajz alapján,
- 3 képsíkös vetületi ábrázolás az elkészített geometrikus formákról,
- térformálás - térábrázolás: összetettebb makettek készítése papír- és textilplasztikában, természetes anyagok használatával; alaprajz és térképkészítés (pl. történelmi mondák, legendák, olvasmányok alapján helyszínek, épületek - jurta, vár, templom; népi építészet vagy helyi műemlék feldolgozása),
- a sokszorosított információ (könyv, reprodukció, plakát, képes folyóirat, film) jellemzőinek elemzése, a kép és szövegfolt arányára figyelve újság, könyvcímlap tervezése,
- a képi közlések szabályainak, konvencióinak tanulmányozása közismert jelekben, szimbólumokban,
 - jelképek, nemzeti ereklyék (pl. címer, zászló, szakrális tárgyak),
 - jel- és üzenettartalma,
 - a közösségi élet jelei - informáló jelek a mindennapi életben,
- vizuális jelek gyűjteményének készítése; jeltervezés és kivitelezés.

- **Tárgy- és környezetkultúra:**

- a tervezési folyamat alapjainak megismerése valódi szükségletként jelentkező vagy elképzelt (esetleg fantasztikus) tárgy létrehozásával:
 - a hiányhelyzet felismerése,
 - ötletek a hiány pótlására,
 - tervezés az anyagok, eszközök megválasztásával,
 - kivitelezés,
 - (pl. egy használati tárgy -iskolai felszerelés, személyes tárgy- elkészítése; játék vagy báb készítése),
- a viaszírásos batiktechnika munkafázisai, tárgykészítés-díszítés (pl. terítő, párna, trikó),
- a tágabb környezet rendeltetésének, formáinak elemzése, kritikája:
 - különböző funkciójú épített terek osztásai, mozgáslehetőségek a terekben, térérzetek,
 - életterek, az otthon berendezése és tárgyai,
- egy választott tárgy történeti változásai

Hit- és erkölcsstan

5. évfolyam

Évi óraszám: 37 óra

Heti óraszám: 1 óra

Beszédkészség, beszédművelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése szituációs játékokkal, a bibliai történetek dramatizálásával
- Nem verbális elemek használata a mondanivaló kifejezése érdekében
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával, mondatok alkotásával, helyes szóhasználattal

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A szövegértő olvasás képességének további fejlesztése
- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése
- Szótárak lexikonok használata
- A tanulás tanításának megalapozása, fejlesztése
- Szóbeli, írásbeli fogalmazás gyakoroltatása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés
- Egy oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással
- Dramatizálás tanítói segítséggel
- Az olvasott történetek megértése, a szereplők megnevezése, a cselekmény felidézése
- Egy hosszabb terjedelmű mű elolvasása

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az eszközszintű íráshasználat folyamatos fejlesztése
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása
- A tartalomnak megfelelő szóhasználat

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható íráskép
- Lendületes írás, eszközhasználatot lehetővé tevő írástempó
- Hibátlan másolás 5 percig. Rövid mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Fogalmazási minták elemzése, az írásbeli munkák rendszeres javítása
- Anyaggyűjtés és elrendezés a fogalmazás értelmének megfelelően

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatossá tétele
- Nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása
- A tanult helyesírási ismeretek alkalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- A helyesírási önellenőrzés fejlesztése

A továbbhaladás feltételei

(kommunikáció)

Köszönés, megszólítás, kérdés, kérés, társalgás, tájékoztatás szövegtípusainak megfelelő használata.

Jól hallhatóan, a mondat típusoknak megfelelő intonációval mondja szövegét

Különbséget tud tenni közlési stílusok és kifejezésmódok között.

Megért egyszerű metakommunikációs jelzéseket.

Tisztában van a szavak jelentéshordozó szerepével, toldalékolásával, a mondat- és a szövegalkotás elemi szabályaival, a beszélői szándék kifejezésének módjával, illetve annak megértésével.

Az életkorának megfelelő egy oldalnyi szöveget néma olvasás útján megérti és saját olvasata szerint, értelmezi azt.

A szövegben egyszerű összefüggéseket felismer, a fontos információkat kiemeli.

Hit- és erkölcstan

6. évfolyam

Évi óraszám: 37 óra

Heti óraszám: 1 óra

Beszédképesség, beszédművelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése, egyszerű és érthető közlés az alkalomnak megfelelően
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése, törekvés a pontosságra, a lényeg kiemelésére
- Különböző mondatfajták változatos használata a szándéknak megfelelően
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció, a mondat- és szövegfonetikai eszközök rugalmas és kifejező alkalmazása társalgásban, felolvasásokban és memoriterekben.
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.
- Néhány nyelvi változat ismerete: társakkal, felnőttekkel való beszéd (tegezés, magázás)
- Saját vélemény alkotása, megvédése, érvelés

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése, az értelmező, a bíráló és az alkotó olvasás fejlesztése
- Szótárak, lexikonok használata, a könyvekből tanulás képességének megalapozása
- Rövidebb és hosszabb bibliai történetek ismerete
- Az aktív és passzív szókincsgazdagítása
- Az írásbeli és szóbeli vélemény megfogalmazása, gyakorlása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli folyamatos olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés, címadás, szómagyarázat, kifejezés-értelmezés, időrend, helyszín, szereplők, események megnevezése, információk visszakeresése, összefüggések jelölése, válaszadás kérdésekre.
- Másfél oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással
- A kreativitás fejlesztése bibliai történetek dramatizálásával, egyházi ünnepélyek szervezésével, dramatizálás, szerepjátszás tanítói segítséggel

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az írástechnika folyamatos fejlesztése, rendezett írásmód gyakoroltatása
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának további fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása
- Önkifejezés és kreativitás; szövegek átírása, történetek folytatása, előzmény és következmény lehetőségeinek megfogalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható, íráskép és lendületes írástempó
- Hibátlan másolás 6-7 percig. Mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Anyaggyűjtés és elrendezés lexikonokból, kézikönyvekből
- Az írásmunka gazdaságos és esztétikus elrendezése

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatosá tétele
- A helyesírás további alapvető szabályainak alkalmazása.

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- A tanult szó- és mondattani ismeretek alkalmazása
- A helyesírási önellenőrzés további fejlesztése

Melléletek:

- *1. sz. melléklet: Tankönyvrendelési szabályzat*
- *2. sz. melléklet: Tanulói mérési-értékelési rendszere*

TANULÓI MÉRÉSI-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

Alsó tagozat					
MÉRÉSI- ÉRTÉKELÉSI CÉLFELADAT	MÉRÉSMÓD	IDŐ	SIKERKRITÉRIUM	FELELŐS	ELLENŐRZÉS
1. Bemeneti mérések 1. osztály -alapkészségek állapota	Dislexia előrejelző gyorsteszt	Szept. 4. hete	A feladat hiánytalan elvégzése	1. évfolyam tanítója	Munkaközösség-vezető /alsós/
2. Visszamérés 1. osztály - alapkészségek állapota	DIFER	Dec. 30-ig	A munka elvégzése dokumentálása	1. évfolyam tanítója	Munkaközösség-vezető /alsós/
3. Minimum mérések 1. osztály -alpműveletek -írás kép, helyesírás -hangos olvasás	-feladatlap -betűismeret, alapszókészlet -meghallgatás -tankönyvi felmérőlapok	Máj. 30-ig	Az osztály összteljesítménye érje el a 75%-ot	1. évfolyam tanítója	Munkaközösség-vezető /alsós/

MÉRÉSI- ÉRTÉKELÉSI CÉLFELADAT	MÉRÉSMÓD	IDŐ	SIKERKRITÉRIUM	FELELŐS	ELLENŐRZÉS
4. Optimum mérés 1. osztály -matematika -szövegértés	-feladatlap -tankönyvi felmérőlapok	Máj. 30-ig	Az osztály összteljesítménye érje el a 70%-ot	1.évfolyam tanítója	Munkaközösség- vezető /alsós/
5. Minimum mérések 2-3-4. osztály -alpműveletek -írás kép, helyesírás -hangos olvasás	-feladatlap - alapszókészlet -meghallgatás	Minden tanév január és május hónapja Jan. 15-ig Máj. 30-ig	Az osztály összteljesítménye érje el a 75%-ot	Osztálytanítók	Munkaközösség- vezető /alsós/
6. Optimum mérés 2-3-4. osztály -matematika -szövegértés	-feladatlap -tankönyvi felmérőlapok típusfeladatok	Minden tanév január és május hónapja Jan. 15-ig Máj. 30-ig	Az osztály összteljesítménye érje el a 70%-ot	Osztálytanítók	Munkaközösség- vezető /alsós/

MÉRÉSI- ÉRTÉKELÉSI CÉLFELADAT	MÉRÉSMÓD	IDŐ	SIKERKRITÉRIUM	FELELŐS	ELLENŐRZÉS
7. Kompetencia típusú mérések 3-4. osztály -matematika -szövegértés	-feladatlap -feladatlap	Minden év Dec. vége Ápr. vége	A mérés elvégzése, szöveges értékelése. tapasztalatok következtetések megfogalmazása	Osztálytanítók	Munkaközösség- vezető /alsós/
8. Figyelem és koncentráció képesség 2-3-4. osztály	-feladatlap	Minden év Dec. vége Ápr. vége	Mérés legyen elvégezve	Osztálytanítók	Munkaközösség- vezető /alsós/

Felső tagozat					
MÉRÉSI- ÉRTÉKELÉSI CÉLFELADAT	MÉRÉSMÓD	IDŐ	SIKERKRITÉRIUM	FELELŐS	ELLENŐRZÉS
1. Minimum mérések 5-6-7-8. osztály -alpműveletek -íráskép, helyesírás -hangos olvasás	-feladatlap -tollbamondás -meghallgatás	Minden tanév január és május hónapja Jan. 15-ig Máj. 30-ig	A teljesítmények mindegyike legyen legalább 60% 60% 70%	Matematika szakos tanár Magyar szakos tanár	Munkaközösség- vezető /felsős/
2. Optimum mérés 5-6-7-8. osztály -matematika -szövegértés -történelem	-feladatlap -típusfeladatokat tartalmazó feladatlap - feladatlap	Minden tanév január és május hónapja Jan. 15-ig Máj. 30-ig	Az osztály összteljesítménye érje el a 55% 60% 55%	Matematika szakos tanár Magyar szakos tanár Történelem szakos tanár	Munkaközösség- vezető /felsős/

MÉRÉSI- ÉRTÉKELÉSI CÉLFELADAT	MÉRÉSMÓD	IDŐ	SIKERKRITÉRIUM	FELELŐS	ELLENŐRZÉS
<p>3. Kompetencia típusú mérések 5-6-7-8. osztály</p> <p>-matematika</p> <p>-szövegértés</p> <p>-angol:1. beszédértés 2.beszédképesség 3. olvasásértés 4. írásképesség</p>	<p>-feladatlap</p> <p>-feladatlap</p> <p>6. 8. évf. OKÉV felmérőlapok</p> <p>-feladatlap -tesztek</p>	<p>Minden év</p> <p>Dec. vége Ápr. vége</p>	<p>A mérés elvégzése, szöveges értékelése, tapasztalatok következtetések levonása</p> <p>6. 8. évfolyamon <u>matematika</u>: az országos mérési átlag felé közelítés, évenkénti eredményemelkedés</p> <p><u>szövegértés</u>: az országos mérési átlag elérése</p> <p>min. 50% részenként min. 25%</p>	<p>Matematika szakos tanár</p> <p>Magyar szakos tanár</p> <p>Angol szakos tanár</p>	

Értékelés

Dislexia előrejelző gyorsteszt: megadott módon a felmérésben leírtak szerint

DIFER: megadott módon a felmérésben leírtak szerint

Minimum felmérők: érdemjeggyel a pedagógiai program és a szaktanárok megítélése szerint

Optimum felmérők: érdemjeggyel a pedagógiai program és a szaktanárok megítélése szerint

Kompetencia felmérések:

Tanulók felé: Százalékos értékeléssel. A szaktanár értékelés során megbeszéli a tanulókkal mely feladattípus megoldása volt a legsikeresebb, ill. melyek okoztak problémát, mi lehet a siker és a sikertelenség oka. Instrukciókat ad mire kell máskor jobban figyelni, mely területen kell a tanulóknak magukat erősíteni. Módszertani javaslatokat tesz a hibák javítására.

Szaktanárok felé: A szaktanárok elemzése rámutat a tanulók erősségeire és gyengeségeire, melyek azok a feladatok, melyek azok a szövegtípusok, vagy gondolkodási műveletek, amelyek jobban mentek, melyek azok, amelyek nehézséget okoztak. Felhívja a kollégák figyelmét arra, saját tantárgyukon belül, hol tehetnek azért, hogy ezek a felmérések eredményesebbek lehessenek. Összehasonlító elemzést készít a félévi eredmények tekintetében, és az osztályok korábbi eredményeinek tükrében, így a tanulók önmagukhoz viszonyított teljesítménye is nyomonkövethető. Ez az elemzés kizárólag belső használatra szolgál, az erősségek és hiányosságok feltárására, javítására, és arra, hogy mindenki érezze saját felelősségét, és lehetőségét a jobb eredmények elérésében.

A nyilvánosság csak azokon a területeken biztosított, ahol a felmérés megírása országosan kötelező jelleggel elrendelt. Ezen eredményekről a szülőket szülői értekezletek alkalmával tájékoztatjuk. / A nyilvánosságra hozott dolgozatok a 4. 6. 8. évfolyam év végén megírt OKÉV felmérői./

Egyéb esetben a tanárok egyéni döntése mit hoznak nyilvánosságra és mit nem.

Kunhegyes, 2009. 01. 28.